

DZĪVE LAUKOS

Dieva ausī aizmirstie ļaudis

● Palūkojieties uz šo saltās ziemas saules apmirdzēto māju pudurīti un nebrīnieties, ka neredzat dūmu mutulus ursteņu galā. Te papildnam ļaužu ir tikai vasarā, kad mazo vasarnīcu ciematīņu Kaučera ezera krastā pie Gailīšiem no visas tiesas var saukt par *Dieva ausī*. Daba krietni papūlējusies, izveidodama tik skaistu zemes stūrīti. Taču izrādās, ka cilvēki te dzīvo arī ziemā. Kas viņi ir, šajā *Dieva ausī* aizmirstie?

Pirmā tikšanās.
Redakcijā

Janvāra sākumā redakcijā ienāca kāds padzīvojis vīrs, teicās, esot Pēteris Kursītis un nākot no vasarnīcu ciemata Kaučera ezera krastā. Nebija jau tā, ka viņš nāktu sūdzēties, bet varēja redzēt, ka ap sirdi ir smagi un vajag izrunāties. Par to, ka pašvaldība ziemā netīra ceļu. Par to, ka pat pastnieks uz to pusi nenāk, bet par 56 gadus ilgu darbu mūžu valdība pie pensijas tik vien atļāvusies kā 80 santīmus pievienot. Par to, ka pēckara gadu Staļina represijas atstājušas savas pēdas ne vien miesā, bet arī dvēselē. Visbeidzot, par to, ka viņi tur nomaļajā vietā jūtas pamestīti un visu aizmirsti.

Tajās pārdesmit minūtēs, kuru laikā atnācējs isumā izskaidroja savas problēmas, sapratu, ka visu pa istam izpētīt varēs tikai uz vietas. Tāpēc kādā saulainā pēcpusdienā vēl pirms

lielajiem saliem nolēmām aizbraukt uz vasarnīcu ciematīņu Kaučera ezera krastā, lai savām acīm redzētu, kāda īsti ir dzīve laukos pašā ziemas vidū.

Otrā tikšanās.
Uz ezera

Sensenos laikos šjūdoni vai kādi citi dabas spēki zemes vaigā iedzinuši pamatīgas rievās. Laika gaitā daba tās pārvērtusi bezgala skaistā nostūrī, kur kokiem apaugušu pakalni vidūci gluži kā pērle spoguļojas ezers. Ne īsti liels, ne mazs. Pētera kungs teic, ka esot ap 50 hektāru platībā. Tagad ūdeņi drošu ledus kārtu pārklāti, tāpēc nav nekāds brīnums, ka visapkārt var manīt ledus urbju atstātos caurumus un... tukšas «cocolas» pudeles. – Jā, bija sabraukuši kaut kādi puikas. Drusku pamakšķerēja, padauzījās pa ledu, paēda, padzēra un aizbrauca. Būs vien tie mēslī jāsalasa. Ja

ledus izkusis, ūdeņi atkal būs visādu grūžu pilni, — saka Pēteris, kuru, pēc dzīvesbiedres Valentīnas stāstītā, sastopam maksšķerējot.

Tā jau būtu grēka lieta, dzīvot ezera krastā un ziemā sēdēt mājās bez zivīm. Ekipējums sagādāts, uz āķa maucamos tārpiņus var vairumā iegādāties Preiļos un pēc tam kādu laiku uzglabāt svaigus ledusskapī. Bet tas, ka zivis, pagāni tādi, lāgā neķeras, tirais sikums. Galvenais – svaigs gaiss, miers, laba atpūta un priecīgs prāts.

Mieru neliek
Kaučera noslēpumi

Kaučera ezers ir divains. Lai arī tajā mīt visas iespējamās zivis (vienīgi zuši – ne), nemaz neesot tik vienkārši tās laukā dabūt. Maksšķerņieki jau zina, ja zivis iebarosi, vispār neko nedabūsi. Burvestība, vai? Un reizēm ezerā pēkšņi parādies straume. Te jau nav nekādas

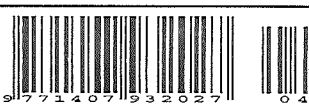
iztekas, kas varētu ūdens plūsmu radīt, brīnās Pētera kungs. Un tikpat pēkšņi un negaidīti straume atkal izzūd. Varbūt zem kalniem kādas pazemes upes periodiski uzrodoties.

Vīrs, ziemā un vasarā te ap un uz ūdeņiem dzīvodamies, izpētījis, ka ezera labajā malā zem ūdens varot redzēt apmēram sešus metrus platu no akmeņiem izbūvētu joslu. Tādu kā bruģētu ceļu. Vēl tālāk varot manīt akmens sienas. Taču neviens vietējais iedzīvotājs nezina, no kuriem laikiem tie būvējumi un kā gadījušies zem ūdens. Kaimiņš gan reiz esot kādā grāmatā atradis rakstu, ka senos laikos te it kā no Jerikas gājis ceļš. Uz kuriem un kāpēc zem ūdens – neviens nezina. Un vai vispār ceļš? Atbildes uz šiem jautājumiem nav tik viegli izdibināmas, tāpēc, sēžot ar maksšķeri rokās, ir par ko padomāt.

Turpinājums 4. lappusē.

ISSN 1407-9321

Abonē
«NOVADNIEKU»

VISĀS Preiļu rajona pasta nodaļās, redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, vai internetā www.novadnieks.lv no JEBKURAS mēneša dienas.

Izmanto izdevību — abonē redakcijā ar atlikto maksājumu.

Atceries, ka abonēt vienmēr ir ērtāk, lētāk, izdevīgāk un drošāk, nekā pirkt!

ZINĀS

Maģistrālā ūdensvada avārija
Līvānus atstāj bez ūdens

Aizvadītajā piektdienā Līvānu pilsētā uz gājēju tilta pār Dubnu plīsa maģistrālais ūdensvads, kā rezultātā bez dzeramā ūdens palika viss Dubnas labais krasts, arī trīs vispārīzglītojošās skolas, «Novadnieku» informē Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle.

SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» strādnieki divas diennaktis centās atjaunot ūdens padevi, taču ne piektdienas naktī, ne sestdien un svētdien to neizdevās izdarīt. Tikai svētdienas vakarā ap plkst. 20.00 ūdens padeve tika atjaunota Līvānu 1. vidusskolai un ap plkst. 24.00 arī Līvānu 2. vidusskolai un daļai daudzdzīvokļu dzīvojamu māju. Pirmdienas rītā dzeramais ūdens bija atjaunots lielākajā daļā daudzstāvu māju, taču atsevišķās mājās to neizdevās izdarīt aizsalušo māju ūdensvadu dēļ. Problēmas ar ūdens padevi pirmdien bija arī Līvānu novada kultūras centrā un vakara (maiņu) vidusskolā. Šajos posmos remonta darbi turpinās.

Maģistrālā ūdensvada avārijas iemesli, pēc domes rīcībā esošās informācijas, ir ne tikai stiprais sals, kas naktī pārsniedza -30 grādus pēc C°, bet arī vairāku desmitu metru garumā bez siltināšanas slāņa atstātais virszemes ūdensvads. Siltināšanas elementi un alumīnija pārklājuma plāksnes vandāļi no trasēm norāva jau pirms vairākiem gadiem. Tikai pēc tam, kas aizsalušā posma vietā tika ievietota jauna caurule, izdevās atjaunot ūdens padevi. Pašvaldība atvairojas iedzīvotājiem par sagādātajām neērtībām un solās izvērtēt iemeslus, kādēļ radušies avārijas apstākļi un kas atbildīgs par šādu situāciju.

SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība» ir pašvaldības uzņēmums, taču tā ir patstāvīga struktūra, kuras pārziņā ir arī centralizētā ūdenssaimniecība un kuras attiecīgajiem dienestiem būtu jāuzņemas atbildība par neizdarībām, kā rezultātā daļa pilsētas divas diennaktis palika bez ūdens. Šāda nolaidība varēja novest arī pie daudz smagākām sekām, tādēļ līdzīga situācija nedrīkst atkārtoties, atzīmē Līvānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vaivods. Pašvaldība pateicas darbiniekiem, kas lielajā aukstumā strādāja gan dienā, gan arī naktī, viņiem tiks arī samaksāts par nostrādātajām virsstundām. Savukārt irniekiem, kam aizvadītajās dienās netika nodrošināta dzeramā ūdens padeve, par nesāņemto pakalpojumu šajās dienās nebūs jāmaksā.

Ar apsaldējumiem rajona
slimnīcās tikai viena paciente

Lai gan pagājušajā nedēļā no Krievijas atnākušais aukstuma vilnis uz Latviju atnesa neierasti zemu gaisa temperatūru, kas Latgalē bija noslīdējusi līdz minus 30 grādiem, Preiļu rajona medicīnas iestādēs pacientu ar apsaldējumiem bijis maz. Kā pirmdienas rītā «Novadnieku» informēja SIA «Preiļu slimnīca» uzņemšanas nodaļas darbinieki, ķirurģijas nodaļā 20. janvārī ievietota tikai viena paciente. Sieviete bija guvusi augšstilbu apsaldējumu.

Līvānu slimnīcas uzņemšanas nodaļā pacienti ar apsaldējumiem nav griezušies. Tomēr mediķi neuzskata, ka lielais aukstums būs pagājis bez sekām. Līdzšinējā pieredze liecina, ka pacienti ar apsaldējumiem pēc palīdzības medicīnas iestādēs parasti griežas vēlāk, kad ārstēšanās ir ilgāka un smagāka.

NACIONĀLĀS ZINĀS

Latvijā nosalst vairāk cilvēku nekā Maskavā

Pagājušās nedēļas nogalē Latvijā nosaluši 12 cilvēki, no kuriem lielākā daļa – astoņi – nosaluši Rīgā. Visi bojāgājušie bijuši bezpajumtnieki, un lielākā daļa no tiem bijuši alkohola reibumā, kas nosalšanu tikai veicinājis. Krievijas galvaspilsētā Maskavā, kur sals ir vēl bargāks, tas paņēmis sešas dzīvības, kas šai daudzmiljonu pilsētai ir neliels skaits.

Kopā, kopš pagājušajā nedēļā Latviju piemeklēja no Sibīrijas atnākušais lielais sals, Latvijā nosaluši 20 cilvēki, no tiem – trīs Preiļu rajonā. Daudzi bojā gājušie atrasti uz ielas. Trīs ceturtdaļas no viņiem ir lietojuši alkoholu, kas veicina nosalšanu. Jāatceras, ka alkohols rada vilus siltuma sajūtu, patiesībā samazinot organisma jutīgumu, norāda mediķi. Šādos laika apstākļos ārējus apsaldījumus var gūt 20 līdz 30 minūšu laikā, atkarībā no indivīda izturības. Mediķi atgādina – lai arī šonedēļ kļūs siltāks, cilvēkiem jāgērbjas silti un jācenšas izvairīties no alkohola lietošanas, ja pēc tam jādodas ārpus telpām.

Latvija cīnīsies par iespēju nepiemērot PVN apkurei

Latvija pieļauj iespēju bloķēt lēmuma pieņemšanu par pazeminātās pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmju piemērošanu Eiropas Savienības valstīs, ja netiks ņemtas vērā mūsu valsts intereses līdz 2015. gadam atlikt PVN piemērošanu apkurei, ziņo LETA. Finanšu ministrs Oskars Spurdziņš žurnālistus informēja, ka atšķirībā no Lielbritānijas piedāvājuma pašreizējā ES prezidējošā valsts Austrija lēmumprojektā nav iekļāvusi Latviju interesējošo jautājumu, tādējādi piedāvājot risināt tikai tā saukto veco ES valstu intereses. Finanšu ministrs pieļauj iespēju, ka Latvija sarunās ar pārējām ES dalībvalstīm varētu piekrist un piekrist, ka siltumenerģijas piegādes iedzīvotājiem ar PVN likmi 18% apmērā netiek apliktas līdz 2010. gada beigām iepriekš cerētā 2015. gada vietā. Ja Latvijas vēlme netiks ņemta vērā, Spurdziņš, pārstāvot mūsu valsti ES finanšu un ekonomikas ministru sanāsmē, varētu bloķēt lēmuma pieņemšanu par pazeminātajam PVN likmēm. Šādai nostājai pirmdien piekrita valdība. Ja Latvija nepanāks pārejas periodu apkures aplikšanai ar PVN, Eiropas Komisija pret mūsu valsti varētu uzsākt pārkāpumu procedūru. Nodokļa piemērošanu siltumenerģijas piegādei iedzīvotājiem paredz ES direktīva. Saeima jau vairākkārt ir atlikusi šīs normas ieviešanu Latvijā.

Ornitologi aicina piebarot laukirbes

Latvijas Ornitoloģijas biedrība aicina lauku iedzīvotājus piebarot laukirbes, lai palīdzētu tām pārciest bargos laika apstākļus, kas iestājušies pēdējās dienās. Laukirbes ir nometnieku putnu suga, kas pārzīvo Latvijā. Ilgstošā salā un sērnsnas laikā tām ir grūti sameklēt barību, un bez cilvēka palīdzības laukirbes pastiprināti iet bojā. Šos putnus var piebarot, attīrot no sniega laukumus laukos un pļavās netālu no lauku mājām un regulāri izberot tur graudus un sēklas – auzas, miežus, griķus, ķimenes, kaņepes, linsēklas, lobītas saulespuķu sēklas, iespējams arī izkaisīt pelavas vai siena smalkumus. Laukirbēm var palīdzēt arī, radot tām iespēju pa nelielu eju iekļūt siena šķūnī vai siena zārdos – šeit laukirbes atradīs gan vietu, kur pārmakšņot, gan barību. Lai gan laukirbju skaits vienmēr bijis svārstīgs un atkarīgs no ziemas barguma, laukirbes vēl līdz pagājušajam gadsimta vidum bija parasta putnu suga Latvijas laukos. Taču kopš 20. gadsimta 40. gadu beigām notikusi nepārtraukta irbju skaita un izplatības samazināšanās, jo šos putnus nelabvēlīgi ietekmēja gan lauksaimniecības intensifikācija (mehānizēta, āgra pļauja, monokultūru lauku palielināšanās, pesticīdu lietošana), gan agrāk Latvijas laukiem raksturīgo siena šķūņu izzušana. Tieši iespēja bargās, sniegotās ziemās sameklēt barību šķūņos un uz pievedceļiem izkaisītos siena smalkumos palīdzēja laukirbēm pārciest bargās ziemas. Šobrīd arvien sarūkošās laukirbju populācijas izdzīvošana ir atkarīga no cilvēku palīdzības.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

Arodbiedrības nepiekrīt rajona padomes lēmumam atbrīvot no darba sporta kluba «Cerība» direktoru

Preiļu rajona padomes ārkārtas sēdē 6. janvārī pieņemtais lēmums pārtraukt darba attiecības ar sporta kluba «Cerība» direktoru Imantu Babri saņēmis pretsparu – arodbiedrības nepiekrīt direktora atbrīvošanai.

9. janvārī notikušajā sporta kluba «Cerība» arodbiedrības sapulcē, kurā piedalījās 23 no uzskaitē esošajiem 24 biedrības dalībniekiem, pieņemts lēmums «nepiekrīt

Imanta Babra atbrīvošanai, uzskatot, ka viņš nav pārkāpis darba līgumu un darba kārtību, ka viņa darbības nav vērtējamas un pielīdzināmas smaguma pakāpei un apstākļiem, kā rezultātā varētu rasties zaudējumi pašvaldībai vai sporta klubam.»

Preiļu rajona padomes izglītības pārvaldei izsūtītā sporta kluba «Cerība» arodbiedrības priekšsēdētājas Z. Určas parakstītā vēstulē cita starpā minēts arī sekojošais: «Pārmetums, ka Imants Bab-

ris, noslēdzot līgumu ar SIA «Preiļu saimnieks» par siltumenerģijas piegādi, radījis zaudējumus pašvaldībai, ir nepamatots. Tieši otrādi, ir jāuzteic, ka direktors savā darbībā ir atradis risinājumu, lai nodrošinātu siltumapgādi sporta skolai, slēdzot līgumu, piemērojot atlikto maksājumu. Bez tam atlikto maksājumu piemēro jau no 2000. gada. Iepriekšējos gados rajona padome nav aizrādījusi par līguma slēgšanu un siltumenerģijas patēriņa apmaksu no

nākošā gada apstiprinātā budžeta.»

Līdzīgu lēmumu pagājušajā nedēļā pieņēmusi arī arodbiedrības «Latvijas Izglītības vadītāju asociācija» valde. Arodbiedrība nav devusi piekrišanu sporta kluba «Cerība» direktora Imanta Babra atbrīvošanai no amata, jo nepieņemta pamatu šādai rajonmes rīcībai. Lēmumu pieņēmuši arodbiedrības prezidenta amata izpildītāja Dzintra Kohva.

L.Kirillova

PREIĻU NOVADĀ

Vecie apkures katli nespēj piesildīt dzīvokļus «Lauktechnikas» mikrorajonā

SIA «Preiļu saimnieks» siltumapgādes nodaļas vadītājs Vladimirs Haritonovs informē, ka pilsētas centrālajā masīvā un Celtnieku ielas mikrorajonā katlu mājas darbojas ar pilnu jaudu, siltums dzīvokļos tiek nodrošināts pietiekamā daudzumā.

Apkure tiek nodrošināta, izmantojot šķeldu un dabas gāzi, kas diennakti tiek patērēta

vidēji 24 000 kubikmetru apjomā. Problēmas ir «Lauktechnikas» dzīvojamā namu masīvā, kur izkarinātie paziņojumi brīdina iedzīvotājus, ka tehnisku iemeslu dēļ katlu māja nespēj nodrošināt normatīviem atbilstošu apkures temperatūru.

Kā «Novadniekam» skaidroja V. Haritonovs, katlu māja, kas ar siltumu nodrošina «Lauktechnikas» dzīvojamā namu masīvu, uzstādīti un dar-

bojas 1988. gadā ražotie katli «Bratsk», kas paredzēti darbam ar akmeņogļēm. Tā kā apkurei tiek izmantota koksne, katlu jauda nav pietiekama, lai sistēmā ieejošā ūdens temperatūra būtu augstāka par 50 līdz 54 grādiem. Bez tam masīvā apmēram 500 metru garumā trase atrodas virs zemes, tāpēc rodas lieli siltuma zudumi.

Pēc siltumapgādes vadītāja domām, situācijā daļēji vaino-

jami arī paši iedzīvotāji, kuri radiatorus mēģina atstāt tādā veidā pazeminātūru sistēmā un radot zudumus. Divu dienu laikā sistēmas izlaisti 11 (!) kubikmetri ūdens. Iedzīvotāji tiek aicināti patvaļīgi neatgaisot radiatorus, lai situāciju sarežģītu.

V. Haritonovs solīja, ka «Lauktechnikas» dzīvojamā namu mikrorajona iedzīvotājiem tiks veikts pārrēķins par ap-

Iespējams, martā stāsies spēkā jaunie siltuma tarifi Preiļos

Rīt, 25. janvārī, Daugavpils reģionālais sabiedrisko pakalpojumu regulators lems par jauno siltuma tarifu projektu Preiļos, «Novadnieku» informēja regulatora valdes priekšsēdētājs Andris Strazds. Tāpēc, iespējams, jau sākot ar 1. martu, preiļiešiem par siltumu savos dzīvokļos nāksies maksāt vairāk.

Līdz 10. janvārim iedzīvotāji Daugavpils reģionālajā sabiedrisko pakalpojumu regulatorā varēja iesniegt rakstiskus un pamatotus priekšlikumus. Tā kā, pēc A. Strazda teik-

tā, šādi priekšlikumi arī līdz 20. janvārim netika saņemti, regulators ir tiesīgs siltuma tarifu projektu izskatīt un apstiprināt.

Preiļu pilsētas iedzīvotāji ar siltuma tarifu projektu tika iepazīstināti jau pagājušajā gada nogalē. Energoresursu un pakalpojumu cenas pēdējā laikā aug ļoti strauji. Preiļos tarifi nav mainīti kopš 2001. gada, bez tam pilsēta ir viena no retajām Latgales pašvaldībām, kur arī karstais ūdens visu gadu tiek nodrošināts par ļoti zemu cenu – 1,08 latu par vienu kubikmetru uzsildīšanu, lai gan reālās izmaksas ir ievērojami augstākas. Ministru

kabineta noteikumu projekts paredz, ka turpmāk patērētājiem par siltumu ar piegādātāju būs jānorēķinās tikai pēc siltuma skaitītāju rādītājiem. Tāpēc SIA «Preiļu saimnieks» uzstādīs siltuma mērītājus katrā pilsētas daudzdzīvokļu mājā. Tā kā viena skaitītāja cena ir ap 500 latiem, par tiem pakāpeniski būs jāsamaksā iedzīvotājiem pašiem, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

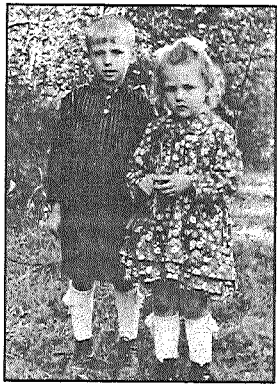
Sabiedrisko pakalpojumu regulators SIA «Preiļu saimnieks» iesniegto jauno siltuma tarifu projektu izvērtēja, jo tieši šī institūcija ir atbildīga, lai sil-

tuma tarifs būtu pamatots iedzīvotājiem, lai būtu attīstības perspektīva siltuma piegādātājam un lai apkure pilsētā tiktu garantēta arī turpmākajos gados.

SIA «Preiļu saimnieks» siltuma tarifu projekts paredz, ka A. Upīša dzīvojamā māju mikrorajonā par siltumu būs jāmaksā 30,90 Ls/MWh, pārējā pilsētas daļā – 28,20 Ls/MWh (juridiskām personām – 27,75 Ls/MWh plus PVN).

Salīdzinājumam – Krāslavā siltuma tarifs noteikts 29,44 Ls/MWh, Rēzeknē – 27,60 Ls/MWh.

L.Kirillova

OTRDIENAS
INTERVIJA

Sabiedrībā valda ļoti dažādi viedokļi par profesijām. Juristi, bankieri, diplomāti – o, tas ir kaut kas. Medicīnas māsiņas, skolotāji, maizes cepēji – fui, tas jau tikai neveiksmīgajiem. Bet kā ir patiesībā? Patiesībā prestižs meklējams tajā pievienotajā vērtībā, ko ik dienas rada medicīnas māsiņa, skolotāja vai varbūt sētnieks.

Bērnudārza audzinātāja, lūk, viena no profesijām, kuras prestižu sabiedrības acīs neesam pratuši noturēt, lai gan reāli tas ir fantastiski atbildīgs darbs. Gluži kā juvelierim, kas nenoteiktas formas stiklīnā pamana brīnišķīgu dārgumu. Par šīm un citām lietām šoreiz saruna ar Preiļu bērnudārza «Pasaciņa» audzinātāju VELTU JEGOROVU.

● Šajā attēlā Velta un viņas brālis Imants redzami vēl tajās bezrūpīgajās dienās, kad visas piemiņas bīzīs un plāvas bija viņu rīcībā. Foto no V.Jegorovas albuma.

3.

Pasaulē galveno dārgumu glabātāja

— Bērnudārza vadītāja Dace Verbicka teica, ka pie jums pēc padoma varot nākt jebkurā gadījumā, jo nevienai no audzinātājām neesot tik bagātas pieredzes. Kā jums pašai šķiet, vai šajā amatā aizvadītie gadi patiešām bijuši vērtīgi?

— Bērnudārza audzinātāja esmu jau 36 gadus... Vai tiešām jau tik daudz? Liekas, sākums bija pavisam nesen, varbūt vakar vai aizvakar.

Ziniet, jaunībā domāju, ka visam, arī profesijas izvēlei, jānotiek mērķtiecīgi. Bet iznāca pavisam savādāk, nejauši. Mans skolas gadu sapnis bija mācīties par medicīnas māsiņu. Tā arī būtu noticis, jo pēc vidusskolas biju iesniegusi dokumentus Daugavpils medicīnas māsu skolā.

Āda ceļu satiksmes negadījuma dēļ es uz iestājekšāmiem netiku. Noskumu, prōtamā, un vēlāk aizbraucu pie direktora, lai paņemtu dokumentus, bet viņš, saprotošs cilvēks būdams, ieteica, ka esot iespēja tajā pašā skolā iestāties grupā, kur sagatavo medicīnas māsiņas – bērnudārza audzinātājas.

Padomāju, paprātoju. Ko darīt? Draudzenes jau savu izvēli izdarījušas, vai tad es mājās sēdēšu. Arī mamma ar prieku piekrita tam, ka es mācos Daugavpilī, jo braukt studēt kaut kur tālāk bija problemātiski, pārāk galvu nelauzīju. Piedāvātā profesija likās saskanīga ar manu sapni, lai gan ista priekšsūtītais jādara bērnudārza audzinātājai, man nebija. Pati dārziņā esmu jau 36 gadus, jo dzīvojam šeit, tāpēc neskaidrību bija jāizšķaidz.

Arī pirmos iespaidus par nākamo profesiju ieguvu tikai prakses laikā toreizējā Daugavpils 24. bērnudārzā. Paldies Dievam, šī pirmā pieredze bija ļoti veiksmīga, jo man apkārt bija brīnišķīgi cilvēki, kas palīdzēja iepazīt jauno dzīvi, palīdzēja ar padomu. Mani kolēģi spēja parādīt, kas tad ir visskaitākais šajā no malas it kā necilajā profesijā. Jūs nevarat iedomāties, kā es uztraucos, jo līdz tam ar mazuļiem nebija absolūti nekādas saskares.

Tie bija padomju laiki un grupiņās bērnu toreiz bija ļoti daudz. Patiesībā ne jau es tur biju galvenā – bērni paši nāca man klāt un uzsāka sarunu, tā kļiedinot manu satīngumu. Vēroju, kā ar mazuļiem strādā pieredzējušas audzinātājas, daudz ko mācījos.

— Bet kā tad ar medicīnu, jo tā taču bija medicīnas māsu skola?

— Šo to jau ierādīja gan, bet pārsvarā bija pedagogija, psiholoģija un citas audzinātājiem nepieciešamas zinības.

— Vai diktī pārdzīvojāt, ka netikāt uzņemta medicīnas māsu grupā?

— Itin nemaz. To es sapratu tajās nedaudzajās reizēs, kad mums bija praktiskie darbi bērnu slimnīcā. Oī, ar slimiem bērniem bija pavisam savādāk, tad man nāca apskaidrība, ka es slimnīcā nemaz nespētu

strādāt. Pareizi vien bija, ka liktenis tā sagriezās, neļaudams man mēģināt īstenot sākotnējo sapni. Ja tagad man prasītu, ko es izvēlētos vēlreiz, medmāsu profesija tā noteikti nebūtu.

— Cik saprotu, pēc Daugavpils medicīnas māsu skolas absolvēšanas nokļūvat Preiļos. Tā bija jūsu izvēle?

— Var teikt arī, ka izvēle, ja tā var nosaukt divas piedāvātās iespējas – Preiļi vai Oršas pilsēta Baltkrievijā. Izvēlējos Preiļus, kas bija tuvāk un tā kā pazīstamāki, jo šeit kādu laiku toreizējā laikrakstā «Leņina Karogs» par fotokorespondentu strādāja mans brālis Imants.

1969. gada rudenī atbraucu uz Preiļiem, jo biju saņēmusi norikojumu darbā pilsētas 1. bērnudārzā, kur tagad atrodas novada sociālais dienests. Dārziņš bija nodots ekspluatācijā pirms gadiem četriem, viss jauns, ērts, glīts. Pirmā vadītāja bija Lilija Upeniece, bet visilgāk kopā strādājām ar Jeļenu Baranovu. Vēlāk viņu nomainīja Anna Paura. Un tā līdz briesmīgajam 2000. gadam, kad bērnudārzu likvidēja.

Esmu pārliecināta, ka nevienam, izņemot mūs, darbiniekus, bērnus un vecākus, bērnudārza likvidēšana nekādus īpašus pārdzīvojumus nesagādāja. Vienīgi mums tas bija ļoti sāpīgi, it kā atņemtu daļu no sirds.

Uz ielas jau nepalikām, kopā ar bērniem pārcēlamies uz savām tagadējām mājām – pirmsskolas bērnu izglītības iestādi «Pasaciņa». Vecās raizes aizmirsušas, viss ir vislabākajā kārtībā.

— Jums ir ilga un bagāta pieredze darbā ar bērniem. Sakiet atklāti, vai šodienas mazuļi ir savādāki nekā tie, ar ko strādājāt pirms 36 gadiem?

— Ziniet, man šķiet, ka bērni ir tas vistīrākais, tas vislabākais, visdārgākais un visgodīgākais materiāls, ar ko mēs saskaramies. Bērni nemaz nevar būt slikti. Viņi nebija slikti toreiz, viņi nav slikti arī tagad. Ja kāds ir sliktis, tad tie esam mēs, pieaugušie. Mazie noteikti ir kustīgāki, viņiem tagad ir daudz plašāks redzesloks, daudz vairāk informācijas, starp citu, arī nevajadzīgas un nevēlamas. Bet pats galvenais – bērni ir jāmīl. Jāmīl tādi, kādi viņi ir, — ar visiem niķiem, stīķiem, viltībām un palaidnībām. Ļoti jāmīl un jāpieņem – gan tie, kuriem viss iet no rokas kopš mazām dienām, gan tiem, kuriem liktenis nav lēmis būt tik skaistiem, veiksmīgiem un izveicīgiem.

— Vai viņi vienādi atsaucas uz mīlestību?

— Ticiet, bērni, lai arī mazi un ļoti daudz ko nezina, toties jūt un prot atšķirt mīlestību no izlikšanās. Bērnudārzu audzinātājas ir tie cilvēki, kuri vislabāk ir lietas kursā par mūsu sabiedrību, par mūsu ģimenēs notiekošo, jo šī informācija nāk caur bērnu pieķeršanos. Ir bezgala sāpīgi teikt, bet arī tagad ir ģimenes, no kurām mazuļi nāk un meklē glābiņu pie audzinātājam. Viņi visu laiku grib pieglausties,

● «Nezinu, vai ir vēl kāda cita iestāde, kur darbotos tik satīcīgs un atsaucīgs kolektīvs. Meitenes ir vienkārši fantastiskas – gudras, radošas, izpalīdzīgas. Joprojām esmu viņām pateicību parādā par atbalstu, ko saņēmu dienā, kad ienācu pa «Pasaciņas» durvīm,» tā par savām kolēģēm teic Velta Jegorova. Foto: A. Stepanovs

lūdz paturēt klēpi, samīļot, palasīt pasaciņu. Tās ir tās vienkāršās, bet ne ar ko neaizvietojamās lietas, kas nepieciešamas, lai izaugtu gudrs un laimīgs cilvēks.

Skumji... Tomēr es vēl ceru, ka visā notiekošajā, arī mīlestības trūkumā vainojams nevis dvēseļu tumšums, bet liela steiga un vecāku mūžīgais skrējieni no viena darba uz otru, tad uz mājām un atkal uz darbu. Vecākiem vienkārši nav laika apstāties, ieklausīties savā bērņā un pa retam samīļot, noglāstīt. Daudz jau nevajag, tikai likt saprast, ka tētis un mamma mīl mazo sirsniņu.

Gadu gaitā esmu pārliecinājusies, ka bērnudārznieceka vecumā ļoti svarīgas ir blēņas. Vai tad tie būtu istī bērni, ja visi rātni sēdētu un darītu, ko saka audzinātājas? Es savējiem piedodu daudz, praktiski visu piedodu, tikai vienu lietu nepiedodu – ja sit viens otram.

— No kā tas nāk, ka bērns grib otram nodarīt sāpes?

— Šķiet, no nevajadzīgas informācijas un spēka kulta, kas viņiem televīzijas raidījumos un filmās tiek iepotēts no mazām dienām. Vai tad agrāk bija tik briesmīgas un nežēlīgas multenes? Multfilmas bija mīļas un pamācošas, tur varēja saskatīt labestību, draudzību un citas jaukas īpašības. Tagad tikai vardarbība tiek mācīta caur pokemoniem, nindzjām un visādiem citādiem neizprotamiem briesmoņiem.

Redziet, bērni grib visus atdarināt, gan pieaugušos, gan multēņu

Kamēr tiek ar visu galā, nav laika par sevi domāt.

— Esat skaitījusi, cik reizes dienā jums nākas atbildēt uz «kāpēc»?

— Nē, to es neesmu mēģinājusi saskaitīt, visādā ziņā ļoti bieži. Esmu ielāgojusi, ka nedrīkst melot. Pašlaik manā audzināšanā ir lielle, pirmsskolas vecuma bērni, viņi gaida pārdomātas un atklātas atbildes, tāpēc reizēm nākas apsolīt, ka atbildi sniegšu rīt. Un solījums jātur par visiem simts punktiem. Bērni cieniņ un mīlēs tikai to audzinātāju, kura būs godīga un nepievilks.

Starp citu, jautājumi laika gaitā ir mainījušies. Tagad vairs nav *topā* tas, kā rodas bērni, jo daudzi to zina. Interesi un jautājumus vairāk izraisa fantastika, lietas, ko viņi saskatījušies filmās. Es saku, ka neskatos šīs filmas, bet viņi nesaprot, — ai, nu kā tad tā, tik forša filma, bet jūs neredzējāt.

— Tas nozīmē, ka audzinātājam jāzina viss, ka ir jāmācās?

— Tieši tā, jāmacās. Mēs bērnudārzā esam ne tikai audzinātājas, bet arī mākslinieki, scenogrāfi, režisori un aktieri, jo katrai dienai jābūt atklājumu pilnai. Ik dienu jānotiek kādam brīnumam, ko no mums gaida.

Pavasari manējie aizies no bērnudārza, jo rudenī viņus gaida skola. Tas būs skumjš un reizē priecīgs brīdis, jūtīšu gandarījumu, skat, cik lieli, cik gudri, cik laimīgi!.. Mazie aizies, bet es palikšu tepat un lološu cerību, ka viņi mani vēl kādreiz atcerēsies. Tāpat kā mani kādreizējie audzēkņi, kuri tagad uz dārziņu ved jau paši savus mazuļus.

— Par savu pieredzi jūs droši vien varētu mācību grāmatu uzrakstīt, vai ne?

— Neesmu par to domājusi, jo pašlaik manā dzīvē notiek pretējs process – es mācos augstskolā. Tā bija manas meitas ierosme – iestāties Daugavpils universitātē, paldies viņai par to, jo ceru, ka pavasari pēc kvalifikācijas darba uzrakstīšanas un valsts eksāmeņiem saņemšu dokumentu, ka esmu diplomēta pirmsskolas pedagoģe.

Būšu atklāta, man šie mācību gadi bija nepieciešami ne tikai profesionālā jomā, bet arī redzesloka paplašināšanai, pārliecības stiprināšanai, ka daudz ko panākt var arī ne tik jaunos gados.

— Mēs par darbu vien esam runājušas. Kas ir tās citas lietas, kas jūs saista dzīvē?

— Mani saista zeme un tas mirklis ik pavasarī, kad tajā var pirkstus ielaist, lai kādu sēkliņu ierušinātu vai stādīņu ieliktu. Es dārzā strādāju ļoti daudz, tomēr ne materiālo labumu, bet gan garīgā spēka dēļ, ko caur zemi saņem.

Meitas vājība ir puķes, puse mūsu dārza ir viņas valstība. Kad tur ierodos, minūtes piecpadsmit stāigāju, staigāju, izbaudu visu, aplūkoju. Un tad atkal jūtos stipra un gudra, lai no rīta dotos pie saviem dārgumiņiem un meklētu atbildes uz viņu jautājumiem.

L. Kirillova

Dieva ausī aizmirstie ļaudis

Sākums 1. lappusē.

Pilsētai vajag naudīgus ļaudis

Pāri Kaučeram atskrējušais vējš pamatīgi saldē degunus, tāpēc Pētera dzīvesbiedres Valentīnas sarūpētā karstā kafija ir pašā laikā. Istabas siltumā labi raisās arī sarunas. Ciemats ezera krastā sācis veidoties jau pirms gadiem divdesmit. Sākumā ielānā kā dārkopības kooperatīvs, bet katram taču gribas arī jumtu virs galvas. Tā baļķi pie baļķa, ķieģeli pie ķieģeļa, un vasarnīcas saradušās viena līdzās otrai. Vasarnīcu iecerējusi arī Kursiņu meita, bet vecāki ideju palīdzējuši īstenot. Tagad abiem vecākiem šī māja ir vienīgā vieta, kur mierīgi vadīt dienas.

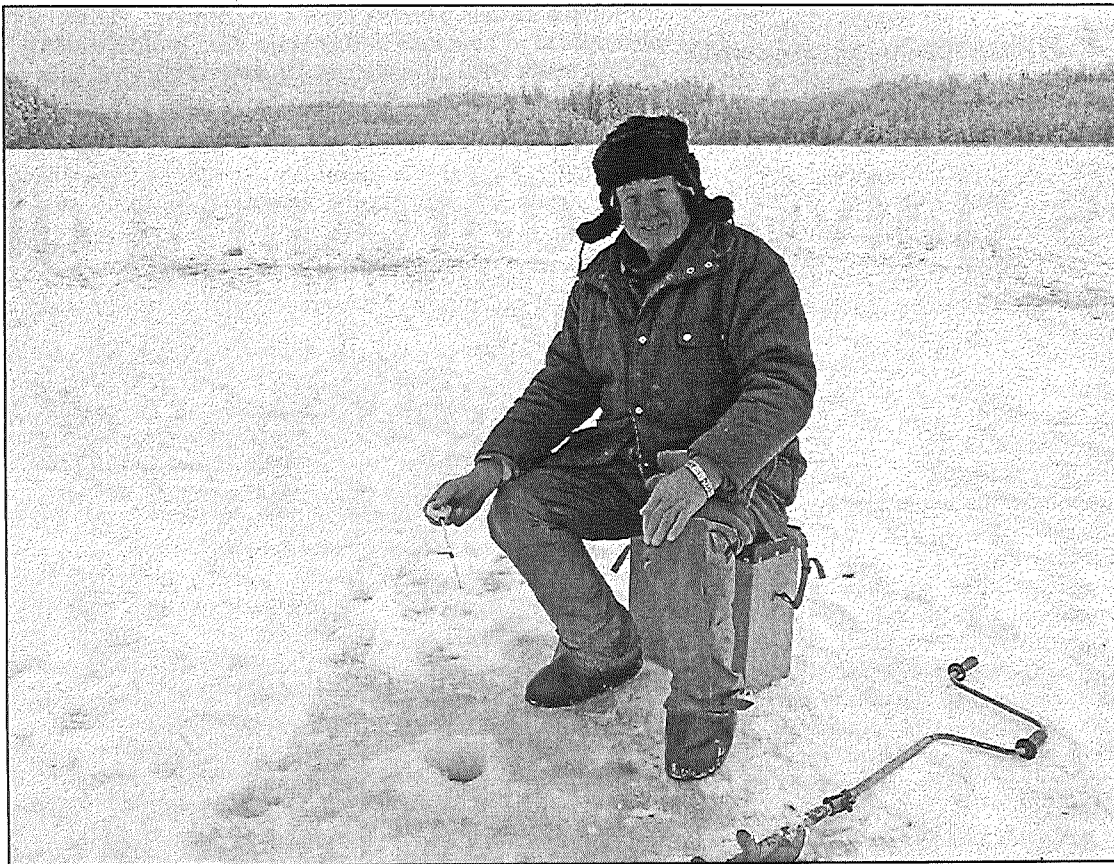
Pilsētas dzīvei vajag jaunus, spēcīgus un naudīgus ļaudis, spriež sirmāis vīrs. Pensionāriem un invalīdiem tur nav ko darīt, labāk doties uz laukiem. Pirms deviņiem gadiem arī Kursiņi pārdevuši Preiļos trīsistabu dzīvokli un ar visu iedzīvi devušies uz lauku māju pašā ezera krastā. Lai arī silts un ērts, dzīvoklis ar centrāl apkuri pilsētā nav bijis pa kabatai. Tagad saimnieks prāto, ka arī mājā kaut kas ar apkuri būtu jāmaina, jo vairākas krāsniņas grūti piekurināt.

Kremt. Pavisam nopietni kremtas, ka Pētera kunga ilgais darba mūžs (56 gadi!) nav pienācīgi novērtēts. Meliorācijā vien nostrādāti 28 gadi. Tur arī veselību saņem, viņš saka. Braucis uz vecum veca busiņa. Dienā vajadzējis pa pieci simti kilometru nomērot. Ja būvobjekts, piemēram, atradies Krāslavas rajonā, strādnieki – Livānos, bet šoferis – Preiļos, bet pa dienas vidu nācies vēl ar darbu vadītāju pavizināties, tad vakarpusē šoferim no braukšanas jau raibs gar acīm meties. Vecajam «rafiņam» motors atradies turpat blakus šofera sēdeklim, tāpēc no karstuma ar laiku sabojājusies veselība. Vēl klāt neregulāras ēdienreizes, kas nekādi nenāk par labu veselībai. Ziniet, tagad vieglāk uzskaitīt, kādu man slimību nav, smejas Pēteris. Tik vien esmu derīgs, kā ezera krastā sēdēt un pa pagalmu čubināties.

Pirmās darba gaitas – Sibīrijā

Kursištēva teiktais par 56 darba gadiem, kas daudziem šķiet galīgi nereāls cipars, taismība vien ir. Pēteris sācis smagi strādāt jau no deviņu gadu vecuma, kad kopā ar ģimeni ieskaitīts tautas ienaidniekos, represēts un izvests uz Sibīriju. Omskas apgabala Ļubinas rajonā nekad nebija tā, ka 1. septembrī bērni sāka iet skolā. Kamēr kolhozā nenovāca visu ražu, neviens nekur nedrīkstēja doties. Visā ciemā pēc kara tikai nevarīgas veciņas, bērni bija palikuši un vēl trīs invalīdi, kas nekādi diēzi strādnieki nebija. Strādāja arī Pēteris, pāri saviem bērniem un pusaudžu spēkiem.

— Mans tēvs bija iesaukts vācu armijā. Karoja par neatkarīgu Latviju. Līdz ar to tautas ienaidnieki skaitījāmies. 1949. gada pavasarī izveda abus vecākus, vecomāti, mani pašu, vecāko brāli un jaunāko brālīti, kurš bija vēl zidainitis. Atceros, kā Sibīrijā cilvēki pēc kara dzīvoja – nu nekā viņiem nebija,

● Ja sals nav lielāks par minus 10 grādiem, Pēteris Kursiņš ik dienas sastopams uz Kaučera ledus. Viņam zināmi daudzi šī ezera ūdeņu noslēpumi, bet ne visi.

pat kartupeļu sēklai nebija. Bet, lūk, kas mani pārsteidza. Latgalē bijām pieraduši, cik zemīte liesa un skopa. Tur, dabūjuši kartupeļus, tūrumiņu kārtīgi nomēslojām. A kas to varēja iedomāties, ka Sibīrijā zeme tik trekna, ka viss aug bez mēsliem?

Ziniet, kādi kartupeļu laksti izauga? Cilvēka augumā. Bet bumbuļi zemē kā zaķa spiriņas. Pirmo gadu tā, otro gadu tāpat, kamēr sarpatām, kas par lietu.

Pēteris no deviņu gadu vecuma visos sovhoza darbos gājis kā pieaudzis virietis. Puisēna nenobriedušajiem kauliem daudz kas bijis par grūtu, tāpat ķerušies pie sirds apsūkšanās un rupjības, ar kādiem izvestie apveltīti no vietējo puses. Vēlāk, kad mēs paaugāmies un katrai rupjībai likām spēku preti, tikai tad sāk mēles pievaldīt un ar cieņu uz mums skatīties, stāsta sirmāis vīrs.

Izvestie latvieši būvēja sev mājas. Veselu ielu uzcēla. Vēlāk, liekot lietā zināšanas un pieredzi, ievilka elektrību. Sovhoza vadība tad gateri nopirka, nevajadzēja vairs dēļus būvēt ar rokām zāģēt.

Kad 1953. gadā nomira «visu tautu tēvs» Staļins, radās iespēja rakstīt iesniegumus, lai lūgtu atļauju atgriezties mājās. Tāda iespēja Kursiņiem tika dota 1957. gadā. Visi atgriezās, izņemot mazo brālīti, kurš miris un apbedīts Sibīrijā.

Mājās netika gaidīti

Pētera kunga atmiņas ir rūgtas. Kā nācās atgriezties nevis savās mājās, bet labības šķūnī. Kā pirmo gadu mitinājās vecā pamestā ēkā, kā no vecas, kolhoza viszēlīgi pārdotas, istabiņas pamazām uzbūvēja jaunu māju, kā visu laiku cinījās ar «tautas ienaidnieka» ēnu.

— Sibīrijā, ja prati lasīt, tas jau skaitījās labi. Ja vēl mācēji rēķināt, tad pavisam izglītots skaitījies, — stāsta Pētera kungs. — Krievijā pabeidzu astoņas klases. Patiesību sakot, atestātu izsniedza drusciņ agrāk, jo 1957. gada pavasarī, vēl mācību gada laikā, devāmies uz

● Kad vīrs devies savās gaitās, Valentīnas laika kavētājs ir jautrais suniņš. Tiesa, drīz viņam būs jāpaliek vīra kompānijā, jo saimniece posīsies ceļā uz Holandi. Tur ieprecējusies jaunākā meita Sarmite un grasās vecākiem dāvēt mazbērnu. Vēl sešas mazmeitas un viens mazdēls dzīvo Ogrē un Rīgā, pie vecvecākiem viņi ierodas tikai pa retam. Foto: A.Stejanovs

Latviju. Mājās izglītoties turpināju vakarskolā, krievu plūsmā, tāpēc tagad isti nevaru pateikt, kas es isti esmu – it kā dzimis un audzis latvietis, bet izglītības ziņā – vairāk krievs.

Arī pēc atgriešanās dzimtenē tautas ienaidnieka zīmogs neizzuda, lai kur ietu, visur jutās nevēlami. Vienīgi kara komisariāta kungi nelikās mierā, jo padomju armijas kara mašīnai derēja arī bijušie ienaidnieki. Pēteri paņēma uzskaitē un nosūtīja apgūt autovadītāja amata prasmi. — Var teikt, ar varu izmācīja par šoferi, jo man bija citas intereses. Biju jau iesniedzis dokumentus Mālpils tehnikumā, gribēju būt diplomēts meliorators. Meliorācijas uzņēmumā nokļuva krietni vēlāk, — stāsta Pētera kungs.

Remontu un celtniecības pār-

valde, Preiļu rajona slimnīca, Jēkabpils autobusu parks, patērētāju biedrība, visbeidzot meliorācijas pārvalde — viņš pārskaita savas darba vietas.

«Es mūros nevaru»

Runas par pārcelšanos no pilsētas uz laukiem ģimenē sākušās jau ap 1989. gadu. — Es akmens mūros nevaru izturēt. Reizēm aizbraucu pie meitas uz Rīgu un jau tajā pašā dienā gribu atpakaļ mājās. Kā tie rīdzinieki spēj elpot dūmus, — tēvs brīnās. — Ja nebūtu lauku, arī manis sen vairs nebūtu. Es taču sevi pazīstu... Izeju no rīta pagalmā, ieelpoju svaigu gaisu, paskatos debesis un priecājos par pasauli. Skatos, kādus nedarbus pie mājām silis dara. Kas par nejauku putnu, divus gadus pēc kārtas strazdu

saimei pēcnācējus izputināja. Gatavais kaitnieks!..

Apkārt visādas dzīvas radības pa pilnam. Lapsa gar ezermalu staigā, zaķis nāk ciemos vai līdz istabas stūrim. Zina viltnieks, cik tālu sunim ķēde sniedz, grauzē abelītes šim pašā degungalā.

Lai gan abiem Kursiņiem visa saimniecība ir divi suņi un vecais runcis, dažādu nodarbu gana visu dienu. It īpaši vasarā, kad Kaučera ciematīnā pilns ļaužu. Valentīna jau no gara pavasara podiņos un kastītēs visādas sēkļiņas baksta, laista un čubina stādīņus. Tad līdz vēlam rudenim mājas apkārtnē zied dažnedažādas puķes, dārzenu vagas gluži kā izstādei sapucētas. Viņa atzīstas, ka dikti gribējusi iegādāties kaziņu, jo barības lopiņam būtu pietiekami, arī piens veselīgs. Bet vīrs – ne par ko, teicis, uzcelšot krūmu malā būdu, tad lai abas tur arī dzīvo. Šī nepatika laikam no Sibīrijas gadiem saglabājusies, jo tur govju vietā bijušas tikai kazas, kazas, kazas...

Vēl jau dzīvi

Pēteris, Valentīna un 86 gadus vecā kaimiņpiene Veronika Daņilova ziemā ir vienīgie Kaučera ciemata iedzīvotāji. Līdz Daņilovu mājai kādreiz (ja dēļ sarunā) nobrauc greiders. Kursiņiem tad jādomā, kā no savām mājām izrakties līdz netajam ceļam. Viņš atzīstas, ka vēl ne reizi neesot piedzīvojis tādu brīnumu, ka pagasta vadība traktoristu būtu norīkojusi izlaist likumu arī cauri vasarnīcu ciematam. Visbiežāk esot tā, ka kaimiņi, no pilsētas atbraukuši vasarnīcu apraudzīt, ar savām jaudīgajām pilnpiedziņas mašīnām iebrucot pāris slīdes, lai arī Pēteris vajadzības gadījumā varētu izkulties divus kilometrus līdz šosejai.

Abi dzīvesbiedri stāsta, ka viņas lēmas esot arī ar šīs dzīves pēcnācējiem saņemšanu. Laikrakstīnī, kas iznāk katru dienu, mūždien no kastītes zūtuši, pašiem līdz Gailiņiem pēc pasta dienas izstaigāt šķītis par grūti. Beidzot sarunājuši ar pastnieku, ka paši reizi nedēļā iešot uz Gailiņiem pēc vēstulēm un laikrakstiem.

Mājās Kaučera ezera krastā ar nepacietību tiek gaidītas arī ziņas no meitām. Inga dzīvo Ogrē, Sarmīte ieprecējusies Holandē, bet audzmeita Sveta ir rīdziniece. Mazbērnu pulciņš pie vectēva un vecmamma parasti ierodas vasarā, jo ziemā... Ko tad viņi te ziemā darīs, paši sev jautā Pēteris un Valentīna un atbildi nemaz negaida.

Lai arī mēs te esam tikai trīs večiņi, bet vēl jau dzīvi, saka Kursiņu pāris ar tādu kā nelielu pārmetumu vietējās varas vīriem. Ne ziemā, ne vasarā te neviens nav redzēts kā vien atpūtas nolūkos, bet lai kāds apjautātos, kā tad isti klājas – kur nu tādu brīnumu sagaidīsi.

□□□

Kad braucam projām no ciematīnā ezera krastā, ir jau vakars. Debesis skaidras un zvaigžņu pilnas, bet tām pa vidu – pilnmēness. Tā vien šķiet, kāds uztupinājis šo apaļo bumbu egles korē uz mūžīgiem laikiem. Skaisti, romantiski. Gluži kā *Dieva ausī*. Ja vien nebūtu tik vientuļi un pamesti.

L.Kirillova

LASĪTĀJS JAUTĀ

Rozes sen jau nav novītušas...

Labdien, redakcija!

Vēršos pie Jums jautājumā par to, vai mums, iedzīvotājiem, ir kādas tiesības pieprasīt veikalos, lai iegādājamā prece atbilstu kvalitātei? Šoreiz par ziedu veikalu (nosaukums un adrese redakcijā) Livānu centrā. Šajā veikalā ziedi netiek nocenoti atbilstoši svaigumam. Ziedu cena gandrīz nemainīga, izņemot gadījumus, kad tie sāk sabrukt un tomēr vēl uzliek pārdošanai. Esam spiesti pirkt ziedus dažādām vajadzībām un ir vairāk nekā neērti, ja, iznēsi no veikala, tie sāk birt. Uzskatām, ka arī ziedu kvalitāte būtu pārbaudāma, bet kam tas jādara? Un vai kāda iestāde par to ir atbildīga?

Nav prasību griezto ziedu saglabāšanas ilgumam

No Livāniem saņemtā vēstule ar šādu saturu mudināja redakciju pievērsties tēmai, par kuru dzirdēti pretrunīgi viedokļi. Daudziem pircējiem nācies piedzīvot, ka veikalā nopirktie ziedi drīz zaudē savu izskatu un rada kaunu dāvinātājam. Citi savukārt dalās padomos, kā izvēlēties labas kvalitātes ziedus.

Par šādiem ieteikumiem – atbilstoši «svaigam» veikalu, iemācīties izvēlēties tā piedāvātā sortimentā un būt lietas kursā par svaigāko pievedumu.

«Novadnieks» centās rast atbildi uz jautājumu, kurš dienests ir atbildīgs par pārdoto ziedu kvalitāti. Noskaidrojām, ka no visiem daudziem kontroles dienestiem valstī jautājums par ziedu svaigumu nav nevienas iestādes kompetencē. Šajā ziņā puķu tīrgū valda pilnīga brīvība. Telefoniski sazinoties ar Latvijas patērētāju tiesību aizsardzības biedrību, tās darbinieki ieteica griezties Valsts augu aizsardzības dienestā. Šis dienests darbinieki savukārt mūsu jautājumu «pārsūtīja» uz Augu karantīnas departamentu, kurā saņemam skaidrojumu, ka valstī nav noteikumu, kas reglamentē pārdoto ziedu dzīvotspēju.

Uz jautājumu Valsts augu aizsardzības dienesta Augu karantīnas departamenta Fitosanitārijas atbilstības daļas vecākā inspektora Edgara Dreijera sagatavoto atbildi: «Atbildot uz jūsu jautājumu par kvalitāti grieztajiem ziediem, skaidroju, ka to kvalitāti reglamentē Mi-

nistru kabineta noteikumi nr. 402 «Noteikumi par svaigu grieztu ziedu un svaigu dekoratīvu lapaugu materiāla atbilstības kritērijiem un aprites kārtību». Šie noteikumi nosaka, ka Latvijā audzētu un importētu svaigu grieztu ziedu, ziedu pumpuru, svaigu dekoratīvu lapaugu, lapu, zaru un citu augu daļu atbilstības kritērijiem ir jāatbilst Eiropas Padomes 1968. gada 12. marta Regulai (EEK) nr. 316/68, kura nosaka kvalitātes standartus svaigiem grieztiem ziediem un svaigiem dekoratīviem lapaugiem. Šo Ministru kabineta noteikumu ievērošanu uzrauga Valsts augu aizsardzības dienests.

Regulā izvirzītās kvalitātes prasības pamatā attiecas uz to, ka augu daļām (ziediem vai zaļumiem) jābūt bez defektiem, bez augu parazītu, slimību vai pesticīdu radītiem bojājumiem, kā arī bez attīstības defektiem. Kvalitātes prasību neapņemties nedrīkst būt lielākas par 10 procentiem. Pieļaujamie defekti nedrīkst pasliktināt produkta glabāšanas kvalitāti vai izskatu, kā arī izmantošanu. Produktam jābūt viendabīgam (noformējuma vienībā ir jābūt vienas sugas, šķirnes vai krāsas ziediem) un sašķirotiem pēc garumiem (dekoratīvos zaļumus šķiro pēc svāra). Iesaņojumam pienācīgi jāaizsargā produkcija. Papīram un citiem materiāliem, kas tieši saskaras ar grieztiem ziediem, jābūt jaunam.

Valsts augu aizsardzības dienestam ir jāveic kvalitātes pārbaudes tām personām, kas Latvijā audzē augus griezto ziedu ieguvei vai ievēd augus griezto ziedu realizācijai vietējā tīrgū, bet dienests nav

deleģēts veikt pārbaudes mazumtirdzniecības vietās. Nedz Ministru kabineta noteikumi, nedz Eiropas Padomes regula neparedz prasības griezto ziedu saglabāšanas laikam pēc realizācijas. Tādēļ šo kvalitātes rādītāju var izvērtēt un pārbaudīt tikai gala lietotājs (pircējs) un rīkoties atbilstoši iegūtai pieredzei, proti, iegādāties grieztos ziedus tikai pie tā piegādātāja, kura realizēto ziedu kvalitāte pircēju apmierina un vienmēr pirms ziedu iegādes rūpīgi pārbaudīt visu augu daļu kvalitāti, nevis pievērst uzmanību tikai ziedam.»

Ziedus uzglabā... puzgadu

Arī viens no uzņēmējiem, kurš veiksmīgi nodarbojas ar griezto ziedu, stādu un dārzu darbiem nepieciešamu materiālu un rīku tirgošanu uz «Novadnieka» jautājumu, kas kontrolē viņa pārdoto preces svaigumu, atbildēja, ka patlaban nav tādu normatīvu, kas reg-

lamentētu preces svaigumu vai ziedu izskata garantiju līdz kādam noteiktam laikam. Nevajag iedomāties, ka rozei, neļķei vai citai puķei ir noteikts derīguma termiņš, līdz kuram tā izlietojama, kā, piemēram, sviesta vai piena paciņai, teica veikala īpašnieks. Viņš pastāstīja, ka ziedus iepērk vairumtirdzniecības bāzē, kurā gan tiek kontrolētas, vai tiem nav piemētas slimības un kaitēkļi. Jēdziens «svaigi ziedi» ir visai nosacīts, sacīja uzņēmējs. Valstis, no kurām tos ievēd, ziedu rūpnieciskā ieguve ir augsti modernizētā līmenī, un atsevišķu sugu ziedi, piemēram, pusplaukušas neļķes pēc speciālas apstrādes līdz pārdošanai tiek uzglabāti puzgadu vai pat gadu. Kad nu šādi ziedi nonāk puķu veikalā un nokļūst ūdenī, tie «uzmostas» pēc sava ilgā sasīnguma, uzplaukst pilnībā. Ir grūti nodrošināt, ka smalkās puķes, piemēram, rozes vai neļķes, ilgi dzīvotu arī pircēja mājās. Izturīgākas esot krizantēmas, kas vāzēs spējot izturēt pat pus-

mēnesi vai mēnesi. Nereti veikalos rozes tiek glabātas aukstumtelpās. Ja pēc tam ziedi stundām ilgi tiek turēti piekaršušā telpā, piemēram, kur notiek izlaidums, rozes dzīvotspējas ir samazinājušās līdz minimumam. Ilgāks mūžs ir vietējo audzētāju ziediem, taču pagaidām tie nenodrošinot pieprasījumu.

Un tomēr, cilvēks maksā bargu naudu, cerībā, ka ziedi saņemējam dāvās prieku, un ir tiesīgs sagaidīt arī preces kvalitāti. Tas atkarīgs no veikala īpašnieka godaprāta, stāstīja uzņēmējs, kurš praksē pārliecinājies, ka visizdevīgāk ziedus veikalam piegādāt divas reizes nedēļā. Pircēji to novērtējot un zinot, ka nopirktie ziedi svaigumu tik ātri nezaudēs. Ziedus pārkot, jāvērtē to vizuālais izskats. Veikalnieks, kam rūp sava uzņēmuma labā slava, ziedus, kas sāk novecot, noceno. Bet arī uzņēmējs nevēlas ciest zaudējumus, tāpēc seko līdzi vietējās sabiedrības notikumiem, prognozē, kad pieaugs pieprasījums pēc ziediem.

Arodslimības izraisa nelabvēlīgi apstākļi darbavietā

Ar arodslimībām saprot tās slimības, kas raksturīgas atsevišķām darbinieku kategorijām un kuru cēlonis ir darbavietas fizikālie, ķīmiskie, psiholoģiskie, bioloģiskie un citi faktori, kas nelabvēlīgi ietekmē kādas profesijas pārstāvju darbu, stāsta Preiļu slimnīcas terapijas nodaļas vadītāja, arodslimību un ģimenes ārste IRĒNA VAIVODE.

Arodslimības var izraisīt putekļi (neorganiskie, organiskie, jauktie), ķīmiskās vielas (kodīgās, kairinošās, smacējošās, toksiskās, sensibilizējošās, kancerogēnās), fizikālie, bioloģiskie, mehāniskie, ergonomiskie un organizatoriskie, psihosociālie faktori.

Latvijā biežāk reģistrētas tādas arodslimības kā pneimokoniozes (plaušu slimības, ko rada ilgstoša putekļu ieelpošana) un hroniskais putekļu bronhīts, vibrācijas slimī-

ba, hroniska saindēšanās ar svini, nervu sistēmas un maņu orgānu, kā arī balsta un kustību aparāta slimības. Palielinās infekcijas, onkoloģisko un alergisko arodslimību skaits. Mainās arodpatoloģijas raksturs, biežāk sastopamas komplikētas daudzfaktoru slimības.

Kā piemērus ārste minēja, piemēram, kāju vēnu iekaisumus, ar ko bieži sasirgst pārdevējas, spondilozis, kas raksturīga krāvējiem, kuriem daudz jālokās un jāceļ smagumi, vibrācijas slimības cilvēkiem, kas daudz gadus nostrādājuši uz traktora. Vecās paaudzes traktoros nebija amortizācijas, tajos valdīja liels troksnis, bremzes bija jārauj ar roku. Visi šie faktori arī radīja vibrācijas slimības bijušajiem kolhozu traktoristiem. Arī medicīnas darbiniekiem iespējams atzīt arodslimības – tuberkulozi vai saslimšanu ar C hepatītu, inficējoties no slima pacienta, ja var pierādīt, ka tās iegūtas darbā.

Kāds ir arodslimības noteikšanas ceļš? Ja sirdzējam šķiet, ka viņa slimība radusies sakarā ar kaitīgajiem apstākļiem darbavietā, viņam jāgriežas pie ārsta. Jāveic izmeklējumi, kas apstiprina šo saslimšanu un jāsavāc darba anamnēze. Pacientam, piemēram, liekas, ka viņa muguras sāpes ir radušās saistībā ar darbu, taču mugura var sāpēt arī citu iemeslu dēļ, — cilvēks ir cēlis smagumus vai kritis. Darba vietas faktori jānovērtē arodslimību ārstam. Mūsu sabiedrība tam vēl nav īsti gatava, teica Irēna Vaivode, bet ārzemēs tas notiek, un arī atsevišķos Rīgas uzņēmumos ir veikta darbavietu risku apzināšana. Darba devējs, sūtot darbinieku uz obligāto veselības pārbaudi, ārstam nodod informāciju par darba riskiem. Medīķim tas palīdz labāk noteikt saslimšanas isto iemeslu. Obligātās veselības pārbaudes reglamentē atbilstīgi Ministru kabineta noteikumi. Lai iegūtu arodslimību ārstes ser-

tifikātu, Irēna Vaivode izgājusi speciālu apmācību kursu, kārtotus attiecīgu eksāmenu. Preiļu poliklinikā strādā divi arodslimību ārsti. Arodslimības noteikšanas procesā slimnieks no ģimenes vai arodslimības ārsta saņem nosūtījumu uz Aroda un radiācijas medicīnisko centru Rīgā. Centra speciālisti slimnieku apseko vēlreiz un dod savu slēdzienu par to, vai slimība saistīta ar arodu. Pēc tam pacients tiek sūtīts uz Valsts darba ekspertīzes ārstu komisiju, kas dod savu atzinumu.

Arodslimību skaits palielinās, atzina ārste Irēna Vaivode. Arī cilvēki kļūst izglītotāki, viņiem ir pieejama plašāka informācija par arodslimībām, viņi spēj saistīt savu saslimšanu ar darba vides kaitīgajiem faktoriem. Pēdējo divu gadu laikā ārste noteikusi sešus gadījumus, kuros saslimšana saistīta ar arodu.

Divi no šiem cilvēkiem ir pensionāri, kam atzīta vibrācijas slimība. Pensionāri 30 – 40 gadus nostrādājuši kolhozā par traktoristiem un kāpēc viņiem pie pensijas neņem kompensāciju par sabojātu veselību? Ārste domā, ka šādu cilvēku – lopkopju, mehanizatoru, kuru veselībai kaitējais smagais darbs, ir daudz, taču ne katram ir pierādāma arodslimība, jo strādāts bez darba līgumiem, nav saglabājušās darba grāmatīņas. Ne katrs arī vēlas iziet garo izmeklēšanas un formalitāšu kārtības procesu. Pēdējā laikā palielinās to slimnieku skaits, kam saslimšanu radījis darbs ar datoru. Cilvēki, kas pie tiem strādājuši 9 – 10 gadus, sūdzas par stipru tirpoņu rokas, par sāpēm sprandā, galvā, jo darbalaiku pie datora cilvēks pavada vienā piespiedu pozā.

Arodslimību rezultātā iegūto dar-

PAŠVALDĪBĀS

Novērš bojājumus saviem spēkiem

Stiprais sals pagājušās nedēļas nogalē pārbaudīja arī Vārkavas novada domes darbinieku gatavību tikt galā ar neparedzētiem apstākļiem. Vecvārkavā un Rimicānos aizsala ārtēziskās akas. Rimicānos bija pārtraukta ūdens piegāde daudzdzīvokļu māju ciematam, bet Vecvārkavā – Vārkavas vidusskolai, pedagogu dzīvojamajai mājai un pilij, kur atrodas novada domes administratīvās telpas. Kā informēja novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne, bojājumi novērsti pašu spēkiem. Teicami darbojas komunālais dienests, ko vada Francis Pizičs. Bez ūdens iedzīvotājiem nācās iztikt mazāk nekā diennakti. Pāris dienas vēlāk sals sabojājis arī cauruli ūdensvadā, pa kuru ūdens pienāk Vecvārkavas dzīvojamu māju ciematam. Arī šajā gadījumā bojājums ātri novērst. Antra Vilcāne uzteica izpilddirektora Elmāra Sparāna, komunālās daļas vadītāja Franča Piziča, elektriķa Jāņa Putāna, ūdenstornja uzraudzītāja Andra Jekimova, kurinātāju, šoferu un citu speciālistu atbildību, kas stiprā sala laikā pastāvīgi uzmanīja visas komunālās saimniecības darbu.

Raksturojot situāciju novadā, Antra Vilcāne stāstīja, ka ziemā atklāts vientuļas pusmūža sievietes nāves gadījums, kam par cēloni vienlaikus varēja būt gan hroniskas slimības saasināšanās, gan zemā gaisa temperatūra. Visi gados vecie vientuļie cilvēki apzināti, par viņiem gādā aprūpētāji mājās.

Zemnieku saimniecību īpašniekiem apgrūtināta bijusi mēslu izvākšana no fermām. Divās saimniecībās sakarā ar traucējumiem energoapgādē sabojājusies vakuumsūkņi.

Ceturtdien un piektdien mācības novada skolās nenotika, arī vakarīt mācību iestādēs ieradusies tikai neliela daļa no skolēniem. Dažos novada teritorijā esošajos veikalos jūtams, ka samazinājies maizes piedāvājums. Antra Vilcāne to skaidroja ar retākām piegādēm.

Silajāņu ciemā atrisināts siltumapgādes jautājums

● Silajāņu pagasta administratīvajai ēkai beidzot pieslēgta apkure.

Tuvojoties apkures sezonai, novada domē tika nolemts atrisināt siltumapgādes jautājumu Silajāņu ciemā, lai 2005. gadā varētu uzsākt apkures sezonu. Divu mēnešu laikā tika noņemta daļa centrālās apkures cauruļu, kuras bija vai nu sarūsējušas, vai arī saplusušas. Tika uzstādīti divi jauni cirkulācijas sūkņi un izskalotas daļa centrālās apkures bateriju. Šos darbus veica SIA «Pakalpojumu serviss «Rosme»». Cirkulācijas sūknis izmaksāja Ls 210, bet ventiļu, cauruļu un dažādu citu piederumu un materiālu iegādei bija nepieciešami Ls 250, «Novadnieku» informē Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

Līdz šim administratīvo ēku: bibliotēku, kultūras namu apsildīja, izmantojot elektriskos sildītājus. Kā norāda pārvaldes vadītājs Juris Sparāns, šobrīd siltumapgādes jautājums ir atrisināts. Tomēr, lai nākotnē ciemā nerastos problēmas ar siltumapgādi, nepieciešams noņemt veco apkures katlu pret jaunu, daudz efektīvāku.

Galēnos būs sporta zāle

Noslēdzies atklātais konkurss, kurā apstiprināta būvfirma, kas veiks Galēnu pamatskolas sporta zāles būvniecību. Konkurss uzvarēja SIA «A.A.&Būvkompanija». Ja viss noritēs raiti, tad pēc plānotā grafika Galēnu jaunajā sporta zālē spēlēt basketbolu, rokasbumbu vai veikt citas sportiskās aktivitātes varēs jau šī gada septembrī. Sporta zālē projektā paredzēts izbūvēt galda tenisa spēles zāli, treniņu zāli, sanitāro mezglu, treneru telpu, tualetes un ārsta telpu. Būvniecības līguma cena bez pievienotās vērtības nodokļa ir Ls 620 097,76. Būvuzraudzību veiks «Agroprojekts» Rēzeknes nodaļa, informē Riebiņu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Rolands Naglis.

UZMANĪBU!

Cilvēku bezatbildības dēļ ar trakumsērgu slimo mājdzīvnieki

Baisā statistika

Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) Preiļu pārvalde informē, ka 2005. gadā Preiļu rajonā reģistrēti 45 trakumsērgas gadījumi. Saslimuši 46 dzīvnieki, tajā skaitā seši liellopi, trīs suņi, četri kaķi, 20 lapsas, 11 jēnotsuņi, viens ūdrs, viena stirna un viens sesks.

Vislielākais saslimšanas gadījumu skaits reģistrēts Vārkavas novada Rožkalnu pagastā – astoņi, Vārkavas pagastā – septiņi, Pelēču pagastā – seši, Vārkavas novada Upmalas pagastā – četri.

Arī šogad janvārī jau konstatēti trīs dzīvnieku saslimšanas gadījumi ar trakumsērgu – Livānu novada Turku pagastā, Riebiņu novada Rušonas pagastā un Vārkavas novada Rožkalnu pagastā.

Pēc palīdzības griežas ar nokavēšanos

Raizes rada tas, ka arvien vairāk trakumsērgu diagnosticē mājdzīvniekiem, bet vainīgs pie tā bieži vien ir dzīvnieka īpašnieks. Pagājušajā gadā vairāki tādi gadījumi bijuši Riebiņu novada Galēnu pagastā un Pelēču pagastā. Aprīnrojama ir cilvēku bezatbildība, jo ir pieļauts, ka slims meža zvērs ieņācis kūti, uzbrucis lopiem, nogalināts un pēc tam aprakts, bet pie veterinārārsta pēc palīdzības saimnieki griezušies tikai pēc mēneša, kad mājlopi jau bija saslimuši un pēc dažām dienām nobegušies.

Dzīvnieku īpašnieku nolaidības dēļ Vārkavas pagastā divos lielos ganāmpulkos tika konstatēta trakumsērga govim. Saimniecībās netika veikta precīza dzīvnieku uzskaitē (reģistrēšana, apzīmēšana, ziņošana par dzīvniekiem, kas nobegušies). Arī dzīvnieku uzraudzība veikta tikai daļēji.

Virus iztur arī ziemas aukstumu

Trakumsērga ir akūta dzīvnieku un cilvēku infekcijas slimība, kurai raksturīgi centrālās nervu sistēmas darbības traucējumi: uzbudinājums, nomāktība, parēzes (nepilna paralīze), paralīze un letāls iznākums. Ar trakumsērgu slimi dzīvnieki un cilvēki praktiski nav izārstējami.

Slimību ierosina trakumsērgas vīruss, kas atrodas slimā dzīvnieka galvas un muguras smadzenēs, siekalu dziedzeros u.c. Vīruss galvenokārt izdalās no organisma ar siekalām, no kurām var inficēties dzīvnieki un cilvēki, ja tos sakož vai apsiekalos vai arī tie saskaras ar priekšmetiem, kas svaigi aptraipīti ar slimu dzīvnieku siekalām.

Ziemā aprakts liķos vīruss neaiziet bojā visu aukstuma periodu. Vasarā sapuvušos liķos vīruss var saglabāties vairākas nedēļas. Plus 80 grādu temperatūrā trakumsērgas izraisītājs iet bojā divās minūtēs, bet tieši saules stari to iznīcina divās stundās.

Medību iecirkņi sadalīti mežniecībām

Preiļu Virsmežniecības virsmežzinis Māris Bondars izdevis rīkojumu par medību resursu uzraudzību un medību kontroli, nosakot virsmežniecībām piekritīgos medību iecirkņus. Livānu mežniecībai iedalīti medību iecirkņi: «Sabulis», «Muiža», «Ašinieki», «Mednieks», «Dublets» (Livāni), «Dublets» (Jersika), «Mednis», «Kliņģerītes», «Cukurnica», «Strēlnieks A», «Kaži», «Grīva», «Jersika», «Bebrs», «Stobrs», «Dobrene», «Daukste».

Preiļu mežniecībai pievienoti medību iecirkņi «Atpūta», «Dublets» (Preiļi), «Me-

Slimo visi siltasiņu dzīvnieki

Ar trakumsērgu var saslimt visi siltasiņu dzīvnieki, putni un cilvēki. Uzņēmību var iedalīt četrās grupās. Pirmajā grupā ļoti jutīgas ir lapsas, vilki, žurkas. Otrajā grupā iekļauti jēnoti, kaķi, govīs, truši, trešajā grupā – suņi, aitas, kazas, zirgi, bet ceturtajā grupā – putni. Jūtīgāki pret vīrusu ir jaundzīvnieki.

Infekcijas avots visbiežāk ir savvaļas plēsīgie zvēri – lapsas, jēnoti, vilki, kuri inficē suņus un kaķus. Pārējie dzīvnieki un arī cilvēki parasti inficējas tieši no suņiem un kaķiem. Lapsas un jēnotsuņi vīrusu dabā saglabā, jo var to pārnēsāt nesaņemot. Inficēšanās notiek, slimajam dzīvniekam sakožot veselu dzīvnieku, retāk – vīrusam iekļūstot ādā vai gļotādas brūcē citādā veidā. Trakumsērga ir brūču infekcija. Dzīvnieku siekalās vīruss var būt jau 5-10 dienas pirms klinisko pazīmju parādīšanās.

Slimības inkubācijas periods ilgst no divām nedēļām līdz trim mēnešiem. Ir novērots, ka tas var būt arī īsāks par divām nedēļām vai garāks par trim mēnešiem (pat līdz vienam gadam). Inkubācijas perioda garums ir atkarīgs no dzīvnieka vecuma, vīrusa virulences un no tā, cik tālu no centrālās nervu sistēmas atrodas infekcijas vārti.

Rezultāts ir viens – nāve

Slimības kliniskajā izpausmē izšķir divas formas – trakojošo un kluso jeb paralizējošo. Trakojošās formas kliniskajā gaitā novēro trīs slimības stadijas: nomākuma, uzbudinājuma un paralīzes. Paralizējošās formas gadījumos uzbudinājums un agresivitāte ir vāji izteiktas, bet strauji progresē paralīze. Kad paralīze skar elpošanas muskulatūru, dzīvnieks nobeidzas.

Raksturīgi, ka ar trakumsērgu slimi meža dzīvnieki tuvojas cilvēku mītnēm, nāk sētā, plēšas ar suņiem, nebaidās no cilvēkiem. Ikvienam, ko sakožis, piemēram, aizdomīgs suns, nekavējoties jāgriežas medicīnas iestādē. Drošības nolūkā ar trakumsērgu slimus dzīvniekus nedrīkst mēģināt ārstēt, tos arī nedrīkst piespiestu veidā nokaut, iegūt un izmantot no tiem iegūtu produkciju.

Cilvēkus — vakcinē, dzīvniekus — eitanizē

Ik gadu tiek uzskaitīti visi gadījumi, kad dzīvnieki ir sakožuši cilvēkus. Šie dzīvnieki pēc uzbrukuma jāizolē un 15 dienas jākontrolē viņu veselības stāvoklis. Sakostais cilvēks šajā laikā parasti tiek vakcinēts.

Jāatceras, ka dzīvniekus nedrīkst nogalināt bez aprūpējošā veterinārārsta rīkojuma. Saskaņā ar trakumsērgas apkarošanas un profilakses instrukciju suņi, kaķi un citi dzīvnieki, kuri bija uzbrukuši

cilvēkam, novērošanas termiņa beigās, ja tie profilaktiski nav bijuši vakcinēti, jāeitanizē. Gadījumos, ja īpašnieks nepiekrīt dzīvnieka eitanizācijai, dzīvnieku vakcinē, piespiedus kārtā izolē un novēro 60 dienas. Pēc novērošanas dzīvniekam nosaka antivielu daudzumu asinīs. Par minēto pasākumu organizēšanu un apmaksu atbild dzīvnieka īpašnieks.

Kas jāzina dzīvnieku īpašniekiem

Trakumsērgas apkarošanu un profilaksi regulē Pārtikas un veterinārā dienesta izstrādāta instrukcija. Saslimšanas gadījumā konkrētai teritorijai ar PVD rīkojumu tiek noteikti ierobežojumi, kad pastiprināti jākontrolē meža zvēru uzvedība, to skaits jāregulē, jāsamazina apkārtnē esošo suņu un kaķu skaits, jāpalielina profilaktiskā vakcinācija, jāierobežo medības.

Dzīvnieku īpašniekiem jānodrošina:
- visu dzīvnieku reģistrēšanu
- apzīmēšanu normatīvajos aktos noteiktā kārtībā;

- suņu un kaķu obligātā profilaktiskā vakcinācija pret trakumsērgu vienu reizi gadā (šiem mājdzīvniekiem visbiežāk ir iespējams kontakts ar meža zvēriem);

- dzīvnieku piespiedu izolācija, ja ir aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu kā arī dzīvnieka likvidācija saskaņā ar PVD noteikto kārtību;

- jānovērš klainojošo suņu, kaķu un savvaļas plēsīgo zīdītājdzīvnieku piekļūšana mājās dzīvniekiem, jānodrošina pastiprināta dzīvnieku uzraudzība;

- savlaicīga paziņošana par aizdomām dzīvnieku saslimšanā ar trakumsērgu, kā arī piespiedu izolācija novērotā dzīvnieka uzvedības izmaiņām.

Katra cilvēka pienākums ir nekavējoties paziņot par dzīvnieka vai cilvēka kontaktu ar aizdomīgu dzīvnieku, dzīvnieka nobeigšanu vai uzvedības izmaiņām, kas varētu radīt aizdomas par saslimšanu ar trakumsērgu, par atrastiem savvaļas un mājdzīvnieku liķiem. **Informējiet par to PVD Preiļu pārvaldi pa tālruniem 53-07048, 53-07049 vai zvaniet pašvaldības veterinārārstam.**

Lai pasargātu savu ganāmpulku no trakumsērgas gadījumiem, dzīvnieku īpašniekiem **iesakām profilaktiski vakcinēt arī lauksaimniecības dzīvniekus**, it īpaši dzīvnieku sugas, kuras vasarā atrodas ganībās.

Vienīgais efektīvais trakumsērgas profilakses pasākums ir savlaicīga dzīvnieku un cilvēku vakcinācija. Trakumsērgas izplatību Latvijā radikāli samazinās lapsu un jēnotsuņu profilaktiskā vakcinācija, kas šogad tiks veikta visā valsts teritorijā, kā arī plēsīgo meža zvēru atšaušana.

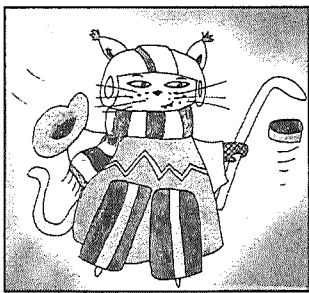
V.Zārberga,
PVD Preiļu pārvaldes
vadītājas vietiece

L.Rancāne

Preiļu meitenes zīmētais lūsis – lieliska ideja Latvijas Olimpiskās komandas talismanam

Preiļu mūzikas un mākslas skolas audzēknes, četrpadsmitgadīgās Mārites Zimeles zīmētais lūsis atzīts par vienu no sešiem labākajiem darbiem tālākam Latvijas Olimpiskās komandas talismanā izstrādes procesam. Ar šādu priecīgu vēsti uz «Novadnieka» redakciju atnāca Preiļu mūzikas un mākslas skolas pedagogs Kazimirs Anspaks, lai pastāstītu par savu audzēkņu panākumiem jau 2004. gada novembrī pēc Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) ieteikuma izsludinātā vizuālās mākslas konkursā par lūsi kā mūsu olimpiskās komandas talismanu. Konkurssā jaunie mākslinieki tika aicināti pēc iespējas interesantāk attēlot lūsi – olimpieti. Šis dzīvnieks par iespējamo talismanu pateicoties mūsu Lūšu dinastijai, kurā ir šķēpmetējs Jānis Lūsis, kā arī tādēļ, ka lūsis joprojām dzīvo Latvijas mežos, ir veikls un aktīvs dzīvnieks gan ziemā, gan vasarā.

Kā informē LOK preses sekretāre Ilze Āķe-Viksne,

konkursam beidzoties, tika saņemti 178 darbi ar olimpiskajiem lūšiem. Tie bija ļoti daudzveidīgi – sākot no klasiskiem tēliem un beidzot ar izteikti avangardiskiem. Darbos lūši ir zīmēti gan bobslistu, snovbordistu, slēpotāju, gan daiļslidotāju un citu sporta veidu pārstāvju izskatā. Radošā izdoma un daudzveidība iepriecināja konkursa organizētājus. Sešus labākos darbus izvēlējās žūrijas komisija, kuru veido olimpieši Viktors Lācis, Ilmārs Bricis, Vsevolods Zeļonijis, LOK prezidents Aldons Vrubļevskis, ģenerālsēkretārs Einaris Fogelis, Latvijas Olimpiskās vienības Sporta un zinātnes nodaļas vadītāja Marita Vilciņa, Latvijas Mobilā tele-

● Preiļu mūzikas un mākslas skolas audzēkne Mārite Zimele par savu radošo izdomu, piedāvājot konkursam vairākus zīmējumus, saņēma balvu no Latvijas Olimpiskās komitejas prezidenta Aldona Vrubļevska. Foto: K.Anspaks

fona prezidents Juris Binde, vizuālās mākslas pedagoge Inta Bērente un profesionāls mākslinieks Kristaps Zariņš.

Konkursā aktīvi bijuši arī Preiļu bērni, bez jau minētās Mārites Zimeles, kas iekļuvusi laureātu skaitā, savu redzēju-

mu par olimpiskās komandas talismanu konkursam bija nosūtījušas arī Preiļu mūzikas un mākslas skolas audzēknes Jūlija Podskočiņa un Vanda Sondore. Arī viņas ir skolotāja Kazimira Anspoka audzēknes.

L.Kirillova

Pedagogu darba pieredze – metodisko izstrādņu skatē

Rajona bērnu un jauniešu centrā (RBJC) līdz 27. janvārim skatāma gadsimtā kartējā metodisko izstrādņu izstāde – skatē. 56 pedagogi no 15 izglītības iestādēm iesnieguši 70 darbus.

Skatē var iepazīties ar darba pieredzes apkopojumiem, metodiskajiem materiāliem, kurus var izmantot, plānojot klases audzinātāja darbību, organizējot dažādas ārpusstundu aktivitātes. Tajā atrodami

arī metodiski materiāli sadarbībai ar ģimeni, idejas dažādiem konkursiem.

Kā informēja RBJC direktora vietniece Ilga Peiseniece, gadu no gada izstādei materiālus sagatavo Līvānu 2. un Preiļu 2. vidusskolas, Aglonas vidusskolas un Aglonas internātvīdusskolas, Riebiņu vidusskolas, Dravnieku, Priekuļu, Rušonas, Salas pamatskolas pedagogi. Ar iesniegtajiem darbiem iepazīstas rajona izglītības pārvaldes apstiprinātā vērtēšanas komisija, kurā

strādā izglītības pārvaldes un Preiļu rajona bērnu un jauniešu centra darbinieki. Labāko darbu autorus paredzēts apbalvot metodisko izstrādņu skates noslēguma seminārā, kurš notiks 27. janvārī un kurā varēs iepazīties ar skatei iesniegtajiem pieredzes materiāliem, labāko darba pieredzi, paredzēts rajona izstādes – skates rezumējums. Seminārā aicināti piedalīties rajona izglītības iestāžu direktoru vietnieki audzināšanas darbā, klašu audzinātāji, metodisko

kabinētu vadītāji, jaunie klašu audzinātāji, kuri ar klasi strādā pirmo gadu un skatei iesniegto darbu autori.

Metodisko izstrādņu republikas skatē, ko Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs rīko jau vairākus gadus, rajona pedagogu darbi saņēmuši atzīnīgus vērtējumus un apbalvojumus. Arī šogad trīs labākie rajona pedagogu darbi tiks virzīti republikas skatei.

L.Rancāne

«Bērnu žūrija» noteikusi labākās grāmatas

Rajona galvenās bibliotēkas bērnu nodaļā notika projekta «Bērnu žūrija 2005» noslēguma sarikojums. Bērnu nodaļa projektā, ko organizē Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centrs, iesaistījās jau trešo gadu pēc kārtas, un šajā laikā bibliotēka bez maksas saņēmusi vairāk nekā 70 bērnu grāmatas.

«Bērnu žūrijas» būtība ir tāda, ka skolēni piesakās par ekspertiem, lasa un novērtē jaunās grāmatas, ko bibliotēka saņem ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda starpniecību. Izsakot gatavību piedalīties žūrijas darbā, skolēni aizpilda anketas un gada laikā katrs izlasa vidēji sešas grāmatas. Apkopojot viņu vērtējumu, tiek noteiktas gada labākās bērnu grāmatas trijās vecuma grupās bibliotēkā, bet pēc tam – arī valsts mērogā.

Rajona galvenās bibliotēkas bērnu nodaļā 5. – 7. klašu grupā eksperta darbam pērn pieteicās 25 dalībnieki, bet visas grāmatas izlasīja un anketas aizpildīja 19 bērni. Par trim labākajiem darbiem atzīti K.Nestlingeres «Kristas dienasgrāmata: Paula dienasgrāmata», Vika «Pasaka par mazo lidmašīnu» un Braiena Dž.Redvolas «Legenda par sarkanā mūra klosteri».

8. – 9. klašu grupā par ekspertiem dar-

● «Bērnu žūrijas 2005» eksperti ar savām mīļākajām grāmatām.

bojās deviņi skolēni. Viņi par labākajām atzina Ammaniti «Es nebaidos», L.Koberbēlas «Kauninātājas meita», M.Freimaņa «Zālite truša dvēselei».

«Bērnu žūrijas 2005» darba apkopumā piedalījās psiholoģe, ar kuru izvērtās saruna par grāmatās skartajām problēmām, kas ir aktuālas arī skolēniem. Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi iepriecināja ar M.Freimaņa un citu autoru

dziesmu izpildījumiem.

«Bērnu žūrija» darbojas arī 1. – 4. klašu skolēni, kas savu vērtējumu par grāmatām apkopoja jau decembrī. Iesaistīšanās šajā projektā veicina bērnu lasītāri un valodas attīstību. Tagad bibliotēkas bērnu nodaļa gaida jaunās grāmatas, kas bērniem jālasa un jāvērtē šogad.

L.Rancāne

PAŠVALDĪBĀS

Sala dēļ Sutros paliek bez ūdens

Stiprais sals radījis sarežģījumus Sutru ciemata divu daudzstāvu namu iedzīvotāju sadzīvē. Kā vakarīt informēja Sutru pagasta padomes priekšsēdētājs Artūrs Vilcāns, aizsalusi ūdenssistēma, un divu trīsstāvu māju, kopā 51 dzīvokļa iemītnieki palikuši bez ūdens. Pašvaldības vadītājs vakardien telefoniski meklēja palīdzību organizācijās, kas varētu palīdzēt sistēmas darba atjaunošanā un bija nobažījies, jo darba veicējiem pasūtījumu daudz, līdzīga rakstura nebūšanas jānovēršot arī citos objektos. Jau vakar Sutru pagasta bezdarbnieki tika norīkoti ar spaiņiem piegādāt ūdeni daudzstāvu mājās dzīvojošajiem pensionāriem, kuri vecuma dēļ to nevar izdarīt paši. Pārējie iedzīvotāji ūdeni no pagasta administratīvās mājas piegādā saviem spēkiem.

Artūrs Vilcāns stāstīja, ka problēmas ar vienu no pagastā esošajām divām ūdensapgādes sistēmām rodas ne jau pirmoreiz. Pašlaik tiek izstrādāts projekts ūdenssaimniecības sakārtošanai.

Aukstums radījis zaudējumus arī kokapstrādes uzņēmumiem. Zemās temperatūras dēļ tie pārtraukuši darbu. Tas saistīts gan ar cilvēciskajiem faktoriem, jo ražošanas telpās ir pārāk auksts, gan arī tāpēc, ka iekārtas tādā aukstumā nedarbojas, skaidroja priekšsēdētājs. Bez lielām problēmām aukstumu izturējusi vietējā pamatskola, taču arī šeit pirmdienas rītā nācās atkausēt aizsalušo ūdensvadu. Taču mācību stundu sākumā skolā bija silti, un tie bērni, kas vakar ieradās skolā, jutās ērti.

Pagasta priekšsēdis nobažījies par stiprā sala dēļ radītajiem kaitējumiem ziemāju sējumiem, augļu un ogulāju dārzēm, kā arī mežu jaunaudzēm. Sniega sega ir ļoti plāna, tāpēc paredzams, ka ziemāji, kā arī augļu koki, mežu jaunaudzes būs stipri cietuši. Maz ticams, ka valdība parūpēsies par šīs dabas stihijas seku kompensāciju, jo sala radītie zaudējumi grūti pierādāmi, sprieda Artūrs Vilcāns.

Vārkavas pagastā

■ SALS LIELUS POSTĪJUMUS NAV NODARĪJIS. Pašvaldības vadītājs Artūrs Štagars informē, ka lielais aukstums pagasta saimnieciskajai dzīvei pagaidām zaudējumus nav radījis. Vislielākās bažas radīja ūdensapgādes sistēma, tomēr par aizsalušiem ūdensvadiem bija sūdzējušies tikai dažu privātmāju īpašnieki.

Vārkavas pamatskolā ar apkuri un ūdens apgādi viss kārtībā. Malka kurināšanai jau rudenī bija sagādāta pietiekamā daudzumā. Kā uzsvēra pagasta padomes priekšsēdētājs, malkas sagāde nekad netiek atlikta uz pēdējo brīdi. Arī pašlaik pašvaldība iepērk kurināmo.

■ SKOLAS BĒRNIEM – NECERĒTAS BRĪVDIENAS. Vārkavas pamatskolas audzēkņiem lielā sala dēļ sākušās necerētas brīvdienas. Mājās palikuši arī tie audzēkņi, kuri parasti uz skolu dodas ar pašvaldības autobusu. Tā kā autobuss darbojas ar dīzeļdegvielu, lielā sala dēļ šoferis transportlīdzekli nespēja iedarbināt.

■ 2006. GADA BUDŽETS – PAŠVALDĪBAS IZTIKAS MINIMUMS. 4. janvārī pagasta padomes deputāti kārtējā sēdē apstiprināja budžetu 2006. gadam. Lai gan ieņēmumu summa šogad paredzēta par aptuveni 10 tūkstošiem latu lielāka nekā pērn, pašvaldībai tas ir tikai iztikas minimums, atzīst pagasta padomes priekšsēdētājs.

Šogad kopējie budžeta ieņēmumu paredzēti 175 804 latu apmērā. Viena no lielākajām ieņēmumu daļām – 52 723 latu – ir nauda, ko pašvaldība saņems no pašvaldību izlidzināšanas fonda. 52 770 latus pagasta saņems kā mērķdotāciju pedagogu algām. Iedzīvotāju ienākuma nodokli paredzēts iekasēt 36 470 latu apmērā, nekustamā īpašuma nodokli par zemi – 14 583 latu apmērā, bet nodokli par ēkām un būvēm – 5648 latu apmērā.

Budžeta izdevumu daļa šogad paredzēta 170 816 latu apmērā. Nedaudz vairāk kā 46 tūkstoši latu no šīs summas tiks tērēti pagasta pārvaldes uzturēšanai, bet vislielākie līdzekļi domāti izglītības nozarei – 77 695 latu. Sociālajai nodrošināšanai pagasta deputāti atvēlējuši 8834 latus, dzīvokļu un komunālās saimniecības vajadzībām – 7728 latus, kultūras nama uzturēšanai – 12 056 latus, bibliotēkām – 4575 latus. 5378 latu atvēlēti teritoriālā plānojuma izstrādei. Nedaudz līdzekļu neparedzētiem gadījumiem atstāts arī rezerves fondā.

Valsts policijas darbinieki aicina ievērot drošības pasākumus, veicot darījumus elektroniskajā vidē

Attīstoties dažādiem pakalpojumu sniegšanas veidiem elektroniskajā vidē, pieaug ar to izmantošanu saistītie krāpšanas gadījumi, kā dēļ policijas darbinieki aicina iedzīvotājus ievērot drošības pasākumus elektroniskajā vidē un novērtēt iespējamo risku, veicot dažādus darījumus, informē Valsts policijas sabiedrisko attiecību birojs.

Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas pārvaldes Kibernozieģumu apkarošanas nodaļas darbinieki norāda, ka e-komercijas straujās attīstības procesā elektroniskās izsoles, e-biržas, e-bankas un veikali attīsta arī jaunas krāpnieciskas iespējas nelikumīgā vērtību iegūšanā.

Arvien biežāk Kibernozieģumu apkarošanas nodaļas darbinieki, izskatot cietušo personu iesniegumus par krāpšanas gadījumiem, kā arī izanalizējot šo gadījumu cēloņus, secina, ka cietušās personas zināšanu trūkuma vai paviršības dēļ nebija ievērojušas elementārus drošības pasākumus un nenovērtēja iespējamo risku. Tādēļ, paredzot šī nozieģuma veida skaitlisku palielināšanos, veicot darījumus Interneta vidē, aicinām pievērst uzmanību sekojošiem drošības pasākumiem:

Interneta izsoles

1. Maksājuma veids:

Nekādā gadījumā nemaksājiet par precī ar *Western Union*, *Money Gram* vai līdzīgu norēķinu sistēmu palīdzību!

Šādas sistēmas paredzētas tikai norēķiniem starp personiski pazīstamām personām. Maksājot ar *Western Union* par izsolē pārsolīto preci, atcerieties, ka gandrīz noteikti jūs sūtāt savu naudu profesionālam krāpniekam.

2. Garantētās apmaiņas tīmekļa lapas izmantošana:

Nekādā gadījumā neizmanto-

riet pārdevēja piedāvātās garantētās apmaiņas (*escrow*) vai starpnieka tīmekļa lapas pakalpojumus!

Tā ir krāpnieku plaši izmantojama prakse – izveidot viltotu garantētās apmaiņas resursu un piedāvāt tā pakalpojumus saviem upuriem. Izmantojiet tikai pazīstamus, pārbaudītus garantētās apmaiņas pakalpojumu sniedzējus.

3. Kontaktējieties ar pārdevēju:

Interneta izsoļu tīmekļa lapas piedāvā iespējas kontaktēties ar pārdevēju, noskaidrot interesējošos jautājumus. Uzziniet, kā un kad jāizmanto šo iespēju.

Apstipriniet jūsu pārdevēja identitāti, pieprasot viņa kontakta informāciju tieši no izsoļu tīmekļa lapas.

Lai pārliecinātos par pārdevēja uzticamību, vispirms pārbaudiet pārdevēja vārdu, uzvārdu, pilsētu un tālruna numuru pirms samaksas. Papildus informācijas noskaidrošanai jūs varēsiet arī sazināties ar pārdevēju.

4. Apskatiet citu pircēju atsauksmes par pārdevēju:

Pircēju atsauksmes ir pārdevēja reputācija – tas ir ērts un ticams instruments, kurš jums ļauj vairāk uzzināt par pārdevēju pirms pirkuma.

Katram izsoļu tīmekļa lapas lietotājam ir lietotāja profils, kurš ietver sevi konkrētā lietotāja skaitlisko vērtējumu, kā arī citu tīmekļa lapas lietotāju komentārus par šo lietotāju.

Veicot darījumu, jūs varat pārbaudīt pārdevēja novērtējumu uz klikšķinot uz numura, kurš novietots blakus viņa segvārdam vai vārdam. Pārdevējiem arī ir iespēja pārbaudīt pircēju profilus, lai ierādītu, vai viņi ir izpildījuši savas saistības pagātnē, kādas ir atsauksmes no citiem pārdevējiem.

5. Aizsargājiet savu naudu:

Interneta izsoles bieži vien piedāvā pircēju aizsardzības iespējas, piemēram, «PayPal Buyer Protection» piedāvā bezmaksas pirkuma apdrošināšanu līdz 1000 USD. Uzziniet, kā-

das programmas attiecas uz jūsu pirkumu.

PayPal Buyer Protection

Šī programma piedāvā paaugstinātu bezmaksas aizsardzību līdz pat 1000 USD, pērkot aizsargāto preci un maksājot ar PayPal.

eBay's Standard Purchase Protection

Ar šo programmu ir aizsargāta lielākā preču daļa Ebay Interneta izsolē – līdz pat 200 USD.

6. Precis atgriešanas noteikumi: Daudzi pārdevēji piedāvā precis atgriešanas iespēju. Uzziniet, vai jūsu pārdevējs piedāvā šādu iespēju, vai tas jums ir izdevīgi.

Interneta izsolē katrs pārdevējs var nodrošināt savus atgriešanas noteikumus precēm, kuras viņš pārdod Interneta izsolē. Caurskatiet pārdevēja atgriešanas noteikumus pirms solišanas vai pirkšanas. Tas samazinās pārpratumu iespējamību.

Iepirkšanās Interneta veikalos

1. Uzziniet pēc iespējas vairāk par preci un pārdevēju:

Pircēji, kuri pazīst pārdevēju, jūtas vislabāk aizsargāti. Internets piedāvā pārdevējiem lielisku iespēju pasniegt detalizētu informāciju, kura palīdzēs pircējiem atrast precis un pakalpojumus, kuri viņus interesē. Pircējiem pastāv iespēja papildus uzzināt par pārdevēju, izmantojot pārdevēja reputāciju par iepriekšējiem iepirkumiem, no draugu rekomendācijām vai atsauksmēm un komentāriem, kurus atstājuši citi pircēji.

2. Rūpīgi izlasiet pārdevēja nau- das atgriešanas noteikumus:

Meklējiet un uzprasiet par nau-
das atgriešanas noteikumiem. Jautājumi, kurus jāuzdod, ietver: vajadzīgo laika periodu, kādā pircējam ir iespējams nosūtīt preci atpakaļ; vai tiks izmaksāta pilna atlīdzība; vai pārdevējs pieņems atpakaļ atpakaļto preci.

3. Izmantojiet drošu norēķinu sistēmu:

Daudzas Interneta tīmekļa vietas izmanto drošu datu pārraides tehnoloģijas, piemēram, «Secure Sockets Layer» (SSL protocol) vai «Secure HTTP» (S-HTTP) <http://www.webopedia.com/TERM/S/S_HTTP.htm>. Šīs tehnoloģijas tiek izmantotas, lai šifrētu personālo un finansiālo informāciju, kura tiks nosūtīta, izmantojot Internetu.

4. Ja piedāvājums šķan ļoti aizdomīgi vai liekas pārāk labs, lai būtu patiesība, tad šādam piedāvājumam ir ļoti liela riska pakāpe:

Veicot jebkuru pirkumu, pircējiem jālasa sīkdruku (vai dažos gadījumos, uzklikšķināt uz saiti, kura ved uz pirkuma līgumu). Kaut gan Interneta pārdevēji piedāvā zemākas cenas, nekā parastie veikali, pircējiem jābūt piesardzīgiem par nepamatoti zemām darījumu cenām un neparasti vilinošiem solījumiem.

Preču pārdošana Internetā

Rūpīgi novērtējiet risku, kad tiek piedāvāts nosūtīt jūsu preci uz ārzemēm:

Starptautiski krāpnieki nodarbojas ar Latvijas Interneta sludinājumu dēļu regulāru apskati. Pārdevēji, kuri piedāvā dārgas precis, saņem daudz pieprasījumu nosūtīt precis uz Nigēriju, Lielbritāniju, ASV un citas valstis. Pieprasījumi lielākoties nāk no profesionāliem krāpniekiem.

Vispārējie ieteikumi, iepērkoties Interneta vidē:

✓ Uzmanīgi aplūkojiet precis pārdevēja mājas lapu, pārliecinieties, ka sniegtā pārdevēja informācija ir sakarīga, ticama, tajā nav kļūdas, jo krāpnieku darbības pazīme ir informācijas nekorektums.

✓ Pievērsiet uzmanību pārdevēja valstij, uzņēmuma informācijai, izmantotajiem norēķinu veidiem, (piemēram, Āfrikas, Rumānijas tirgotājiem ir liela riska pakāpe), uzņēmuma informācijai ir jābūt skaidrai, ticamai, arī norēķinu veidam ir jābūt kādam populāram resursam,

piemēram, paypal.com vai kādai nopietnai kredītkaršu apstrādes kompānijai, tieša bankas pārskaitījuma izmantošana ir nopietna krāpnieka pazīme;

✓ Izmantojiet tīmekļa meklētājus, lai papildus iegūtu informāciju par pārdevēju – meklētājs atradis diskusiju lapas, publiskotas e-pasta sarakstes kopijas, šie informācijas avoti ir noteikti jāizmanto, lai iepazītos ar atsauksmēm, brīdinājumiem;

✓ Nekautrējaties prasīt padomu personīgi pazīstamiem un uzticamiem cilvēkiem, kuri ir veikuši iepirkšanos internetā – viņi varēs ieteikt labākos iepirkšanās veidus, vietas, pastāstīt par savu pieredzi;

✓ Atcerieties, ka krāpnieki parasti izvēlas pārdot populāras un dārgas precis, piemēram, Xbox, iPod, dažādus juvelierizstrādājumus, neticiet pārāk izdevīgiem piedāvājumiem;

✓ Saglabāt informāciju par šiem pirkumiem Internetā, tajā skaitā izdrukātā formā;

✓ Norēķinu debetkartes, kuras izmantojat pirkumiem internetā, piemēram, virtuālā Visa Classic, ir jāpiesaista atsevišķam bankas kontam, kurā tikai pirms pirkuma tiek ieskaitīta nepieciešamā summa;

✓ Strikti un periodiski kontrolējiet naudas plūsmu savām kredītkartēm un debetkartēm, var gadīties, ka kāda legāla pārdevēja norēķinu sistēmā notiek norēķinu karšu informācijas noplūde, pēcāk – nesankcionēta jūsu naudas līdzekļu izmantošana;

✓ Iepērkoties ar kredītkarti vai debetkarti, atcerieties, ka vienmēr pastāv iespēja veikto maksājumu kādu laiku bloķēt – termiņš ir atkarīgs no jūsu bankas, noteikti informējiet banku par notikušo apkrāpšanu, iespējams, jūsu naudu ir iespējams atgūt;

✓ Nemiet vērā, ka interneta vides komercijai vienmēr pastāv risks.

Kalvītis atliek energopasu ieviešanas likumprojektu

Valdības komiteja pēc premjera ierosinājuma nav apstiprinājusi ēku energoefektivitātes likumprojektu, kura atsevišķām normām bija jāstājas spēkā šī gada 1. jūlijā.

Ēku energoefektivitātes likumprojekts tiek gatavots tāpēc, ka Latvijai jau šogad ir jāpārņem ES direktīva par ēku energoefektivitāti. Direktīvas mērķis ir noteikt ēkas energoefektivitāti, samazināt enerģijas patēriņu un oglekļa izmešu daudzumu atmosfērā.

Valdības komiteja uzskata, ka Ekonomikas ministrijai būtu jāizstrādā koncepcija, kā uzlabot energoefektivitāti, piemēram, domājot par logu nomaņu daudzdzīvokļu mājās, nevis jāievieš jauns maksājums par ēku energoefektivitātes

pārbaudīšanu.

Ekonomikas ministrijas speciālisti ir pārsteigti par šo lēmumu, jo agrāk visas ministrijas likumprojektu bija atbalstījušas.

Likumprojekts paredzēja uzcelto namu īpašniekiem energosertifikātu (dokumentu, kurā būs ziņas par siltuma patēriņu ēkā) prasīt no 2009. gada, bet jaunbūvju īpašniekiem – no 2007. gada. Ēkām energosertifikātu izsniegtu energoauditors, bet jaunbūvēm un rekonstruējamajām ēkām – projektētājs.

Ēkas energosertifikāts būtu nepieciešams, pārdodot ēku, nododot to ekspluatācijā, izīrējot vai iznomājot ēku. Izīrējot vai iznomājot namu, ēkas valdītājam būs jāuzrāda ēkas energosertifikāta kopija ēkas īpašniekam vai nomniekam.

No visa 35 miljonu kvadrātmetru

lielā Latvijas dzīvojamā fonda gandrīz puse ir lielpaneļu dzīvojamās mājas. Šādu konstrukciju dzīvojamā māju siltināšana izmaksātu apmēram 450 līdz 490 miljonus latu. Siltināšanas ekonomiskais izdevīgums ik gadu būtu apmēram 80–85 miljoni latu, aprēķinājusi Ekonomikas ministrija.

«Latvijas Avīze»

REDAKCIJAS PIEBILDE

Semināros, uz ko kopā tiek aicināti daudzdzīvokļu namu pārvaldnieki (ja tādi ir), pārstāvji un dzīvokļu īpašnieki un kas tiek organizēti, savstarpēji sadarbojoties pašvaldībām un valsts aģentūrai «Mājokļu aģentūra», māju energoefektivitātes noteikšana (energoaudits) un energopases izsniegšana tiek likta priekšā gandrīz kā obligāta un

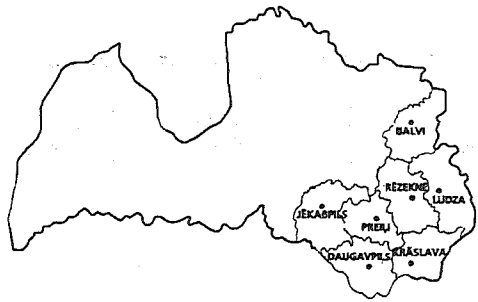
tuvākajā laikā veicama lieta. Tie, kas piedalījušies šādos semināros, ir sapratuši, ka energoaudits ir dārga lieta, kas savukārt apmaksājama iedzīvotājiem no savas kabatas. Izrādās, ka to, kas valdībā nebūt vēl nav pieņemts un apstiprināts, mazāk izglītotiem klausītājiem var pavisam viegli likt priekšā kā obligāti un vistuvākajā laikā veicamu pasākumu. Starp citu, tajā pašā «Mājokļu aģentūras» sagatavotajā «Dzīvokļu īpašnieka rokasgrāmatā» rakstīts, lūk, kas:

«Dažās Rietumeiropas valstīs renovāciju siltuma taupīšanai sāktu (pasvītrojums redakcijas) ar energoauditu. Pašlaik Latvijas likumdošana arī nenosaka obligātus un regulārus energoauditus daudzdzīvokļu mājās. Rietumeiropā un Ziemeļamerikā auditora pakalpo-

jumi maksā dārgi, jo viņam noteikti jābūt apdrošinātam pret neveiksmīgām rekomendācijām gadījumā, ja renovācijas pasākums neatmaksāsies. Zināma pieredze ēkas energopases izgatavošanā un izmantošanā ir Dānijā, kur pēdējo 25 gadu laikā ir izdevies audītēt ap 40 procentiem ēku un apgādāt ar energopasēm.» Un mēs esam ar mieru to veikt šodien, tūlīt, nekavējoties, piespiedu brīvprātīgā kārtā un dārgi? Un kam vajadzīga energopase, ja ēka nav siltināta, bet pēc tās siltināšanas šāda pase būtu jāgatavo no jauna? Valdībai šoreiz pieticis prāta neskriet pa priekšu «Eiropas vilcienam», bet reāli vērtēt situāciju.

L.Rancāne

KAIMIŅU RAJONOS

Jēkabpils futbolisti piedalīsies pasaules čempionātā

Jēkabpils rajona jaunie ielu futbolisti saņēmuši ielūgumu piedalīties pasaules čempionātā «Ielu futbols – tolerancei», kas jūlijā notiks Vācijā. Ielūgums saņemts pēc veiksmīga starta Dānijā, kur ielu futbola spēlēs jaunieši no Viesītes, Lones un Neretas ieguva trešo vietu, medaļas un diplomus. Paredzams, ka čempionātā piedalīsies vairāk nekā 20 valstu jaunie sportisti, pēc atlases Latviju pārstāvēs Jēkabpils un Aizkraukles rajona futbolisti.

Ielu futbols atšķiras no tradicionālā futbola, jo šajā spēlē visvairāk punktu var iegūt par korektu uzvedību laukumā. Latvijā ielu futbols patlaban nav populārs, taču, iespējams, ar laiku tas kļūs par ierastu spēli pilsētu ielās. Projektu finansē Eiropas Savienības programma «Jaunatne».

«Brīvā Daugava»

JĒKABPILS RAJONĀ

«Sēļu sētā» meitu klētiņai jauns jumts

Pēdējo piecu gadu laikā Jēkabpils vēstures muzeja brīvdabas nodaļā «Sēļu sētā» ir nomainīti niedru jumti vairākām eksponātkām – dzīvojamai ēkai, labības klētij, kā arī rijai un dzirnavām.

Ar Kultūrkapitāla fonda finansiālu atbalstu niedru jumts nomainīts arī «meitu» klētiņai. Klētiņa celta 1839. gadā. Tā ir pirmā 1952. gadā muzeja brīvdabas nodaļā uzstādītā celtnē. Būve pārvesta no Aknīstes «Skārdupju» mājām. Arhitektūras ziņā tā ir līdzīga lietuviešu klētiņam, kurām rotājošais elements ir seššķautņaini baļķu gali un masīvās durvju stenderes.

Niedru jumtu klētiņai klāja jumtgrāvis Ragaciema Gunta Pīlādiņa vadībā. Viņš niedru jumtus klāj jau vairāk nekā 10 gadus, un šo amatu mantojis no sava vectēva.

18. gadsimta otrajā pusē latviešu sētās dominēja niedru vai salmu jumti. Sēlijā tas bija galvenais jumta materiāls. Kopš 19. gadsimta pēdējiem gadu desmitiem, kad ar kuļmašīnām izkultās labības salmi vairs nebija izmantojami jumtu klāšanai, par raksturīgāko zemieņu celtni sargātāju kļuva skaidas un delši.

Pašlaik arvien vairāk atdzimst vēlme segt jumtus ar niedrēm. Niedru jumti redzami ne tikai muzejos, bet arī privātmājām Rīgā.

Engures zemieki novērojuši, ka niedru jumta bēniņu stāvā var labi uzglabāt žāvētus produktus, bet galvenais – mājām ar niedru jumtiem ievērojami samazinās kurināmā patēriņš ziemā.

Reanimācijas un intensīvās terapijas nodaļai jaunas telpas

Jēkabpils rajona centrālajā slimnīcā atklātas reanimācijas un intensīvās terapijas nodaļas jaunās telpas. Pie tām slimnīca tika, pateicoties rajona padomes un valsts finansējuma ieguldījumam. Pēc slimnīcas direktora Ivara Zvidra teiktā, jaunās nodaļas kopējās izmaksas ir 414 300 latī. 89 tūkstošus latu piešķirusi valsts, bet 50 tūkstošus atlicinājusi slimnīca. Nodaļai vēl nepieciešama arī mūsdienīga aparatūra – monitori, perfuzori, elpināšanas aparāti. Jēkabpils domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs solīja slimnīcas vajadzībām atvēlēt budžetā rezervētos 10 tūkstošus latu.

Būvdarbi pabeigti arī Jēkabpils slimnīcas uzņemšanas nodaļā. Pat-

laban rit iepirkuma procedūra aprīkojuma iegādei. Šī nodaļa tapusi par ES naudu. Turpmāk slimnīcas piecstāvu korpusam un ambulatorijai daļai nepieciešama siltināšana un logu nomainīšana. Problēmas arī ar plakanajiem jumtiem, kas tek un gaida remontu.

Atklāti kapu apgānītāji

Jēkabpils rajona policijas darbiniekiem ir kļuvušas zināmas personas, kas vainojamas Jēkabpils kapu demolēšanā. Tie ir trīs 13, 16 un 20 gadus veci Jēkabpili dzīvojoši jaunieši. Abi nepilngadīgie mācās vispārīgglītojošajā skolā, bet pilngadīgā persona nekur nemācās un nestrādā. Jaunieši ir kaimiņi, jo dzīvo vienā mājā. Viņi savu vainu ir atzinuši.

Puiši kapus postījuši divas reizes. Vispirms Ziemassvētku laikā, bet pēc tam, kad šis fakts jau bijis pamants, vēlreiz. Par notikušo atbilstoši Krimināllikuma 228. pantam ir ierosināta krimināllietā par kapu apgānīšanu. 16 un 20 gadus vecās personas ir krimināli sodāmas, bet 13 gadus vecajam zēnam acimredzot piemēros audzināšanas rakstura pasākumus. Visi trīs jaunieši līdz šim nav sodīti un nav bijuši policijas darbinieku uzmanības lokā.

«Brīvā Daugava»

RĒZEKNES RAJONĀ

Par rudajiem kūmiņiem

● Kņavas mednieku kolektīva viri ar triju stundu laikā nošautajām septiņām lapsām.

Kņavas mednieku kolektīva mednieki cenšas ieviest kārtību savos medību nogabalos. Triju stundu laikā tika nošautas septiņas lapsas. Tik ražīgu medību iepriekšējos gados vīriem nav bijis.

Dabā izjucis līdzsvars, saradies daudz lapsu – tās var sastapt laukos, uz ceļiem, mežā. Un kāds ir rezultāts? Zaķu kļūvis pavisam maz, ieraudzīt zaķa pēdas – tas ir liels retums. Katastrofāli izzūd to putnu sugas, kas perē mazuļus uz zemes.

Jaunie mednieki tagad brīnās, ka pagājušā gadsimta 60.- 70. gados Latvijā bija sastopami lieli rubeņu bari. Šķūņos nakšņoja irbes, pat no zaķiem nebija glābiņa, jo tie postīja ābeļdārzus.

Medniekus pašlaik uztrauc, ka bezkaunīgie kūmiņi sāk apmeklēt cilvēku mājas, ielaižas kautiņos ar suņiem, un tas nu vairs nepavisam nav labi. Tāda lapsu skaita palielināšanās rada trakumsērgas izplatības draudus. Un tā jau ir nelaime.

«Rēzeknes Vēstis»

BALVU RAJONĀ

«Spieķi vējā» svin 10 gadus

10. janvārī kādā no janvāra sestdienām ieradās daudz Latvijā pazīstamu motokluba pārstāvji, lai kopīgi atzīmētu Balvu, Gulbenes un Alūksnes rajonu motokluba «Spieķi vējā» divu gadu pastāvēšanu.

Motoklubs «Spieķi vējā» oficiāli tika nodibināts pirms diviem gadiem, kaut arī darbojās jau līdz tam. Motoklubs piedalījies gan sezonas atklāšanas, gan sezonas slēgšanas pasākumos Rīgā un Siguldā, klubu «Hermejs», «Lielceļu klaidoņi», «Vēju brāļu ordenis» un citu klubu rīkotajos pasākumos. Arī Balvos aizvadītā gada jūnijā bija sabraukuši aptuveni astoņi motobraucēji no visas Latvijas, lai piedalītos parādē un svētku pasākumā. Kluba prezidents Andis Grāvītis stāsta, ka klu-

ba biedri (pašlaik septiņpadsmit) uzņēma ciemiņus no Portugāles. Drīz būs zināma visu klubu programma šim gadam, kurā neizpaliks arī kluba «Spieķi vējā» gadskārtējais pasākums Balvos. Ja nekas nemainīsies, šis datums būs 10. jūnijs. Iepriekšējās brīvdienās viņi devās uz pirmo Vislatvijas rokeru saietu.

«Mūsu kluba goda biedrs Valdis Kivkucāns pašlaik Latvijā ir vienīgais, kuram oficiāli piešķirts starptautisks tituls «Dzelzs pakaļa». To piešķir braucējiem, kuri 24 stundās ir veikuši tūkstoš jūdzes jeb 1609 kilometrus un to var pierādīt. Ir iecere, ka arī mūsu kluba biedri jau šovasar mēģinās šādu braucienu,» stāsta Andis Grāvītis. Viņš domā, ka klubs ar laiku iestāsies arī Latvijas motokluba asociācijā, kurā pašlaik darbojas 17 motoklubi. Aso-

ciācija ir savdabīgs motobraucēju atbalsta fonds – ir kā «arodbiedrība» un «apdrošināšanas sabiedrība» vienlaikus. Klubi no Rīgas, Rēzeknes, Daugavpils «Spieķiem vējā» pasniedza savdabīgas dāvanas un bija pārstēģti par neparasto uzņemšanu. «Spieķi vējā» prezidenta motocikls «Yamaha Viagro» bija izrotāts ar gaismiņām kā Jaungada eglīte, viri ādas vestēs ar piederības emblēmām uz tām vakara gaitā braši dziedāja karaoke, pašiem netīcot, ka tik labi skan. Uzņēmējs Staņislavs Abramovs motobraucējiem dāvināja salūtu.

«Valmieras piens» piesakās kārtot dokumentāciju skolām

Lai ātrāk un vairāk bērnu skolās saņemtu Eiropas Savienības un Latvijas subsidēto pienu, akciju sabiedrība «Valmieras piens» uzņemas dokumentācijas kārtošanu izglītības iestāžu vietā.

Skolas piena programmā iesaistīti daudzi izglītības iestādes. Lauku atbalsta dienests, piena pārstrādātāji, skolu ēdināšanas iestādes un arī paši skolēni. Akcijas mērķis ir rūpēties, lai bērni uzturā lietotu pienu un augtu veselīgi. Programma aizsākās jau 2004. gadā, bet reāli sāka darboties pērnā gada oktobrī. Tā paredz iespēju skolēniem iegādāties pienu par zemāku cenu nekā tirdzniecībā, bet 1. – 4. klašu bērniem – bez maksas. Līdz šim mācību iestāžu atsauce bija nepieciešama. Par galveno šķērslī min birokrātiskās problēmas – papildus

organizatoriskos darbus un dokumentācijas kārtošanu, piesakoties programmai un atskaitoties par saņemto pienu. Tādēļ a/s «Valmieras piens» no janvāra uzņemas nepieciešamās dokumentācijas kārtošanu. Tirdzniecības un mārketinga direktors aicina pieteikties izglītības iestādes, kas vēlas saņemt palīdzību. Pirmā pieteikusies J. Neikena Dīķu pamatskola.

Skolēniem vājas sekmes sliktas lasītprasmes dēļ

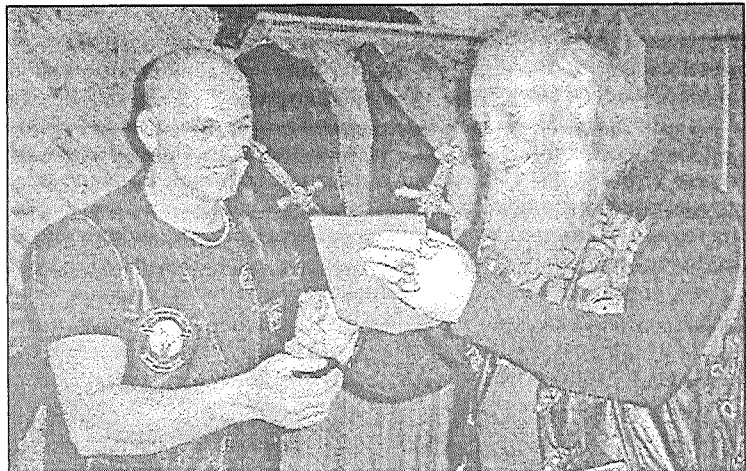
Balvu bērnu bibliotēkas konstatējušas skolēnu sliktu lasītprasmi, ko nenoliedz arī vairāki sākumskolas skolotāji. Sliktas lasītprasmes dēļ vājas ir arī skolēnu zināšanas.

Balvu pilsētas bibliotēkas bibliotekāre Inese Supe stāsta, ka Ziemeļu bibliotēku nedēļas laikā bibliotēkā notika pasākums, kura laikā Balvu pamatskolas 5. – 6. klašu skolēni lasīja Selmas Lāgerlēvas grāmatu «Nilsa Holgersona brīnišķīgais ceļojums». Grāmata uzrakstīta pirms 100 gadiem, tāpēc tajā ir daudz senu un bērniem nezināmu vārdu, bet neviens no vārdiem nav tik sarežģīts, lai 5. – 6. klases skolēni nevarētu tos izlasīt. Pārsteidza, ka dažu skolēnu lasītprasme bija tik vāja, ka to varētu saukt pat par boksterēšanu. Patikams pārsteigums bija tas, ka krievu tautības meitenes šos pašus tekstus lasīja ļoti raiti. Bibliotēkā esam ievērojušas, ka tiem skolēniem, kuri ļoti daudz lasa, ir labas sekmes. Tas

liek domāt, ka sliktā lasītprasme ir pamats vājam zināšanu līmenim,» stāsta Inese Supe. Bibliotekāres rosina vismaz sākumskolas skolotājus mācību gada beigās tomēr sastādīt ieteicamās literatūras sarakstu, kas skolēniem būtu vasarā jāizlasa. Viņas ievērojušas, ka tie skolēni, kuriem ir šādi saraksti, vasarā nāk un cenšas lasīt tās grāmatas, ko skolotāji viņiem ir ieteikuši. Bibliotekāres aicina arī skolotājus uz sadarbību. Viņas ir gatavas palīdzēt sastādīt ieteicamās literatūras sarakstu, iekļaujot jaunākās bērnu literatūras grāmatas, kas ir pieejamas bibliotēkā. Bibliotekāres atzinīgi vērtē valsts finansēto programmu «Bērnu žūrija», kas veicina skolēnu lasīšanu. Balvos šajā akcijā iesaistījušies 74 dažāda vecuma skolēni.

Balvu Amatniecības vidusskolas skolotāja stāsta, ka viņas klasē, lai uzlabotu skolēnu lasītprasmi, ik pa laikam tomēr izmanto veco metodi – pārbauda skolēnu lasītprasmi, uzņemot laiku un saskaitot minūtes izlasītos vārdus. 2. klasē skolēnam būtu jālasa 50 vārdi minūtē. Man klasē varbūt ir tikai kādi četri, pieci skolēni, kuru lasītprasme ir tik laba. Viens no sliktās lasīšanas iemesliem ir tas, ka gimenēs vecāki grāmatas lasa ļoti maz vai nelasa nemaz, tāpēc arī bērni pieņem vecāku dzīvesveidu. Diemžēl nelasīšanas sekas ir vājas sekmes visos mācību priekšmetos. Skolēni, kuri slikti lasa, arī matemātikā nespēj izlasīt uzdevumu noteikumus un tos izprast. Līdzīgi arī citos priekšmetos, atzīst skolotāja.

«Vaduguns»

● «Vēju brāļu ordeņa» prezidents Aivars Freimanis, jeb Frīdis Andim Grāvītis un klubam dāvina zobenus.

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Ne vienmēr dokumentu apliecināšanai nepieciešama notāra apmeklēšana

Nemot vērā pēdējā laikā saņemtas sūdzības no Latgales rajonu iedzīvotājiem par problēmām saņemt notāru pakalpojumus, Tieslietu ministrija vēlas pievērst iedzīvotāju uzmanību faktam, ka ne vienmēr dokumentu vai darījuma apliecināšana jāveic tieši notāram – to var darīt arī bāriņtiesas un pagasttiesas. Tādējādi vairākos gadījumos iedzīvotājiem ir iespējams dokumentus noformēt krietni isākā laikā nekā pie notāra un lētāk, informē TM Sabiedrisko attiecību nodaļa.

Īpaši svarīgi šo informāciju ir zināt tiem iedzīvotājiem, kuriem jāmeko tāls ceļš, lai nokļūtu pie notāra sava vai cita rajona centrā.

TM informē, ka likums «Par bāriņtiesām un pagasttiesām» paredz tiesības pagasttiesām veikt dokumentu apliecinājumus. Pagasttiesas var apliecināt darījumus, kurus noslēdz pagastā dzīvojošas personas savā starpā un ar citām personām, ja darījuma summa nepārsniedz 1000 latus, tās var apliecināt pagastā dzīvojošo personu

testamentus, kā arī šos testamentus pieņemt glabāšanā.

Tāpat pagasttiesas var apliecināt pagasta iedzīvotāju pilnvaras, izņemot universālpilnvaras, un pieņemt pilnvaras atsaukšanas lūgumus; apliecināt pagasta iedzīvotāju paraksta istumu uz dokumentiem un pēc pagasta iedzīvotāju lūguma apliecināt dokumentu kopiju pareizību.

Tāpat iedzīvotāji pagasttiesā var vērsties gadījumos, ja nepieciešams apstiprināt parakstus uz nostiprinājuma lūgumiem.

Pagasttiesas apliecinājumi juridiskā spēka ziņā pielīdzināmi notariālajiem apliecinājumiem. Līdz ar to visos iepriekš minētajos gadījumos pagastu iedzīvotājiem nav nepieciešams doties uz rajona centru pie notāra – visu var nokārtot uz vietas.

Saskaņā ar likuma «Par bāriņtiesām un pagasttiesām» šādus un citus šajā likumā paredzētos apliecinājumus var veikt arī bāriņtiesa, ja attiecīgajā pilsētā nav zvērināta notāra. Tas attiecināms, piemēram, uz Dagdu – pilsētu Krāslavas rajonā, kur nav pastāvīgas notāra prakses vietas.

Pagasttiesas var veikt minētos un citus apliecinājumus tikai sava

pagasta iedzīvotājiem un tikai pagasta teritorijā. Savukārt bāriņtiesas, ja pilsētā nav notāra – tikai pilsētas iedzīvotājiem un tikai pilsētas teritorijā. Pagasttiesā un bāriņtiesā apliecinājumus veic tās priekšsēdētājs vai pagasttiesas (bāriņtiesas) loceklis, ja viņam tas uzdots ar lēmumu.

TM vēlas uzsvert, ka tiek darīts viss, lai arī attālāko rajonu iedzīvotājiem būtu pieejami notāra pakalpojumi. Pašlaik vakantas ir trīs notāra prakses vietas Latgales apgabaltiesas teritorijā – pa vienai Daugavpili, Krāslavā un Rēzeknē. Ir plānots jau tuvākajā iespējamajā laikā rīkot jaunu notāru eksāmenu arī šīm amatvietām. Diemžēl TM nevar prognozēt šī eksāmena rezultātus un apgalvot, ka pēc konkrēta laika vakantās notāru vietas būs aizpildītas, jo, piemēram, pērn notāru eksāmenam bija pieteikušās trīs personas, kas vēlējas praktizēt Daugavpili, taču neviena eksāmenu nenokārtoja.

TM arī turpmāk sadarbībā ar Latvijas Zvērinātu notāru padomi pievērsīs īpašu uzmanību notāru pakalpojumu pieejamībai Latgales rajonos.

Izstrādāta ieslodzīto veselības aprūpes koncepcija

Valsts sekretāru sanāsmē tika izskatīts ieslodzīto veselības aprūpes koncepcijas projekts. Tas paredz ieslodzīto veselības aprūpes pāriešanu Veselības ministrijas kompetencē, saglabājot Tieslietu ministrijas pienākumu nodrošināt sabiedrības un ārstniecības personu drošību, kā arī telpas un tehniskos apstākļus ārstniecības procesa veikšanai, informē TM Sabiedrisko attiecību nodaļa.

Pašlaik ieslodzīto veselības aprūpi atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem organizē Ieslodzījuma vietu pārvalde (IeVP), un tā ir nodalīta no vispārējās iedzīvotāju veselības aprūpes sistēmas. Tas traucē elastīgi reaģēt uz izmaiņām un jaunākajām attīstības tendencēm un rada problēmas, kas būtiski apgrūtina ieslodzīto veselības aprūpes nodrošināšanu.

Nepietiekamais finansējums un pašreizējais modelis neļauj nodrošināt ieslodzīto adekvātu veselības aprūpi tādā apmērā, kā nosaka normatīvie akti. Tāpat nav iespējams nodrošināt medicīnisko palīdzību neatliekamās un akūtos gadījumos. Smagākos gadījumos tas var novest

pie epidēmijas, pacientu nāves vai slimību komplikācijām, kas būs par pamatu cietušo vai viņu radnieku tiesībām vērsties tiesā ar prasībām par zaudējumu atlīdzināšanu, norāda koncepcijas projekta autori. Saglabājot pašreizējo modeli, iespējama arī labāko pašlaik cietumā strādājošo ārstniecības personu aizplūšana.

Nerisīnāt šīs problēmas, netiks ievērots diskriminācijas aizlieguma princips, kas minēts Satversmes 91. pantā, kā arī būs apdraudētas ieslodzīto cilvēktiesības. Tāpat netiktu pildītas Apvienoto Nāciju Organizācijas un Eiropas Cietumu noteikumu prasības par to, ka ieslodzīto veselības aprūpei jābūt adekvātai visas sabiedrības veselības aprūpei.

TM uzskata, ka šo problēmu optimālākais un efektīvākais risinājums ir ieslodzīto veselības aprūpes sistēmas integrēšana vispārējā veselības aprūpes sistēmā.

Lai īstenotu ieslodzīto veselības aprūpes nodošanu VM kompe-

tencē, TM kopā ar VM būtu jāizstrādā pasākumu plāns koncepcijas īstenošanai, bet līdz nākamajam gada 1. jūnijam TM jānodrošina Latvijas Cietumu slimnīcas novērtēšana atbilstībai lokālo slimnicu obligātajām prasībām. Tāpat jānodrošina cietumu medicīnas daļu darbībai piemērotas telpas.

Koncepcijas autori uzskata, ka jau nākamā gada 1. jūnijā ieslodzīto veselības aprūpe varētu pāriet VM kompetencē.

Latvijā ir 15 ieslodzījuma vietas, kurās ir medicīnas daļas, kas nodrošina ieslodzīto veselības aprūpi ambulatorā līmenī. Ieslodzīto veselības aprūpi stacionārā līmenī nodrošina Cietumu slimnīca, kurā ir iespējas sniegt nepieciešamo medicīnisko aprūpi ieslodzītajiem tikai nepilnā apmērā.

Projekts nodots saskaņošanai Finanšu, Bērnu un ģimenes lietu, Iekšlietu, Labklājības un Veselības ministrijai, Latvijas Pašvaldību savienībai, Nacionālajai trispusējai sadarbības padomei un Valsts kancelejai.

Ieslodzījuma vietās katru gadu atrodas ap 7500 ieslodzīto (2005. gada 1. jūnijā Latvijā bija 7517 ieslodzītie, no kuriem 2558 bija apcietinātie).

POLICIJAS ZIŅAS

Laikā no 14. līdz 23. janvārim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalā reģistrēti 14 iesniegumi. Par deviņiem noziedzīgiem nodarījumiem uzsākts kriminālprocess. Nedēļas laikā notikuši divi ceļu satiksmes negadījumi, reģistrētas četras huligāniskas darbības, trīs ģimenes skandāli un trīs zādzības.

Riebiņos izdega dzīvoklis

14. janvārī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Preiļu brigādes dežūrpunktā tika saņemts izsaukums no Riebiņiem. Ugunsgrēks bija izcēlies kādā vairākstāvu dzīvojamā mājā, kur izdega 1955. gadā dzimušai sievietei piederošs dzīvoklis. Iespējamais aizdegšanās iemesls – issavienojums elektroierīcēs.

Nozaga alkoholu, cigaretes un pārtiku

14. janvārī policijā saņemts iesniegums par to, ka Līvānos, uzlauzot ieejas durvis, zagļi iekļuvuši SIA «Daugulis un partneri» veikalā, no kurienes aiznesuši alkoholiskie dzērieni, cigaretes un pārtikas produkti. Par notikušo uzsākts kriminālprocess.

Sals paņēmis triju cilvēku dzīvības

Pēc rajona policijas pārvaldes rīcībā esošās informācijas, 18. janvārī rajonā sala dēļ dzīvības zaudējuši trīs cilvēki.

Preiļos, Daugavpils ielā atrasts kāda 1952. gadā dzimuša vīrieša liķis bez redzamām vardarbīgas nāves pazīmēm. 1940. gadā dzimuša vīrieša liķis atrasts Līvānu novada Rožupes pagastā, bet Pelēču pagastā – 1961. gadā dzimuša vīrieša liķis. Vairāktās nāves iemesls – vispārēja ķermena atdzīšana.

Mājās atrasta mirusi sieviete

20. janvārī Vārkavas novada Rožkalnu pagastā savās mājās atrasta mirusi kāda 1943. gadā dzimusi sieviete.

Pazuda maks ar naudu

21. janvārī pēc palīdzības policijā griezās kāds 1931. gadā dzimis Aglonas pagasta iedzīvotājs. Viņš bija konstatējis, ka no mājām pazudis brūns maks ar naudu.

Alkohola reibumā guva galvas sasitumus

23. janvārī no Līvāniem uz Jēkabpils slimnīcu tika nogādāts kāds 1936. gadā dzimis vīrietis. Mediķi konstatēja, ka viņš alkohola reibumā guvis galvas sasitumus.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Pārsūdzēts tiesas spriedums Ludzas rajona pastnieces slepkavības lietā

Ir pārsūdzēts tiesas spriedums Ludzas rajona pastnieces aplaupīšanas un slepkavības lietā, informē Latgales apgabaltiesa. Spriedumu pārsūdzējis cietušās puses advokāts. Savukārt apsūdzētā Vladimira Dalibo (uzvārds g.) advokāte iesniegusi protestu. Arī pats Dalibo nav apmierināts ar spriedumu, ziņo LETA.

Jau ziņots, ka Latgales apgabaltiesā Ludzas rajona pastnieces aplaupīšanas un slepkavībā apsūdzētajam Vladimiram Dalibo tiesa decembrī piesprieda brīvības atņemšanu uz 18 gadiem, bet Vladislavam Krupenko – brīvības atņemšanu uz 15 gadiem. Abi atzīti par vainīgiem pastnieces Mārites Goremiko slepkavībā. Abiem tiesājamajiem piemērota divu gadu polijas kontrole un mantas konfiskācija. Drošības līdzeklis Dalibo un Krupenko atstāts negrozīts – apcietinājums.

Dalibo savu vainu tiesā neatzina.

KNAB soda Krāslavas policijas priekšnieku

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) par vairāk nekā 1000 latu prēmijas saņemšanu trīs gadu laikā un daļēju brauciena uz Ēģipti apmaksāšanu sodījis Krāslavas rajona Policijas pārvaldes priekšnieku Andreju Aleksandrovu, ziņo LETA.

KNAB Sabiedrisko attiecību un starptautiskās sadarbības nodaļā informēja, ka Aleksandrovš sodīts par valsts amatpersonai noteikto dāvanu vai ziedojumu, vai citāda veida mantiskās palīdzības pieņemšanas kārtības pārkāpšanu, kā arī par valsts institūcijas vadītājam noteikto pienākumu nepildīšanu.

Pārbaudes laikā KNAB konstatēja, ka Aleksandrovš, būdams Krāslavas rajona Policijas pārvaldes priekšnieks, neatrodies darba tiesiskajās attiecībās ar Krāslavas rajona padomi un Krāslavas novada domi, no pašvaldības iestādēm no 2002. gada jūlija līdz 2005. gada jūlijam saņēmis prēmijas 1077 latus, kā arī piedalījies Krāslavas rajona padomes organizētajā braucienā uz Ēģipti, kuru 50% apmērā apmaksāja padome.

Bez tam tika konstatēts, ka Aleksandrovš kā policijas pārvaldes priekšnieks pieļāvis vairāku policijas pārvaldes darbinieku nonākšanu interešu konflikta situācijā un valsts amatpersonas amata pilnvaru īstenošanu šādā situācijā.

KNAB Krāslavas rajona Policijas pārvaldes priekšnieku par pieļautajiem pārkāpumiem sodīja ar 150 latu naudas sodu, taču biroja lēmumu Aleksandrovš pārsūdzējis Administratīvajā rajona tiesā.

Kā pārciešat lielo aukstumu?

Jāzeps Pastars,
Rudzātu pagasta
iedzīvotājs:

— Aukstums jau nekas traks nav, to pārciešam normāli, bet rodas dažādas saimnieciskas problēmas. Pirms pāris gadiem līdz kūtij ierīkoju ūdensvadu, ieraku aptuveni metra dziļumā. Pērn darbojās normāli, bet šoziem aizsala. Tagad lapiem ūdens jānes ar spaiņiem. Bailes par augļu kokiem, tik spēcīgā salā var izsald.

Kad biju jauns, atceros, ka nācās piedzīvot vēl aukstākas ziemas, kad termometra stabīnš noslidēja līdz minus 40 grādiem. Kolhozu laikos, ja bija minus 30, visiem vajadzēja iet darbos, nekādes atlaides nepienācās. Tagad zemnieks mierīgi var sēdēt istabā un krāsni kurināt, ar varu neviens darbā nedzen.

Vanda Majevska,
Preiļu iedzīvotāja:

— Viss ir kārtībā, aukstums mani nebaida. Agrāk arī piedzīvoti lieli aukstumi, bet parasti sals uzņāca vienu vai divas dienas. Taču šoreiz turas jau nedēļu, tas ir drusciņ par traku. Dzīvoju «Preiļu siera» mikrorajonā, kurina labi, jo dzīvokli temperatūra nav noslidējusi zemāk par 18 vai 19 grādiem. Ja liekas vēsi, var iedzert karstu tēju. Un kas tā būtu par ziemu, ja visu laiku skapjdraņķis ārā?

Natālija Dzene,
Vārkavas novada
Upmalas pagasta
iedzīvotāja:

— Sen gan tik auksta ziema nav bijusi. Bērniņā, atceros, arī krietns sals bija, taču arī sniegs bija dziļš. Tāds kailsals nav labi kokiem un ziemāju sējumiem, redzēsīm, kā būs pavasari. Ūdensvads uz istabu bija aizsālis, nācās sildīt un atkausēt, bet citādi viss kārtībā. Malkas pietiekami, kurinām rītā, vakarā un vēl pa dienas vidu.

Aigars Lācis
no Vārkavas
novada Upmalas
pagasta Vanagiem:

— Aukstumu pārciešu normāli, varbūt drusciņ vairāk pa istabu dzīvojos, tas arī viss. Mašīnu gan nevaru pagaidām iedarbināt. Domāju, ka vainīgs benzīna kondensāts. Tomēr tās nav nekādas lielās problēmas, ja paliks siltāks, gan iedarbināšu. It kā jau vajadzētu doties uz mežu pēc malkas, bet nāksies laukam pagaidīt siltākas dienas. Dzirdēju, ka meteorologi sola otro aukstuma vilni no Krievijas. Interesanti, kā tas viss beigsies...

Jekaterina
Ankipova,
Sutru pagasta
iedzīvotāja:

— Viss ir labi! Dzīvojam laukos, labi izkurinām krāsnis un sildāmies, karstu tēju dzerot. Saimniecība ir pietiekami liela, kūts jau cauri izsalusi, bet lapiem pagaidām nav auksti. Pirms pāris gadiem ziemā taču arī bija auksts laiks, tāpēc nav ko brīnīties, ka tagad sals pāri 30 grādiem.

L.Kirillova
A.Stepanova foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBA

**Digitālā televīzija
Jebkurā Latvijas vietā**

AKCIJA SPĒSĀ
Līdz 31. janvārim

VIASAT
Klientu apkalpošanas dienests
Tālr.: 7 06 05 04
www.viasat.lv

VIASAT
Rīga, A. Čaka iela 124
Tālr.: 7 27 55 86
www.yota.lv

TIKAI
Ls 1*

L.N.G.
Preiļi, Aglonas iela 14

YOTA
*18.60 latī par pieslēgumu

Noma
Tirdzniecība
Serviss

KURT KONIG
Cetnīcības Mešinas Latvija

Jēkabbili organizē kursus:

ekskavatora,
buldozera, pašgājēja iekrāvēja
vadītāja kvalifikācijas iegūšanai.

Pieteikties līdz 27. janvārim.
Tālr. 9449848.

TTI Metsaliitto Latvia SIA

konkursa kārtībā aicina darbā

koksnes pieņēmēju Livānu stacijā

Darba pienākumi:

- Zāģbaļķu un papīrmalkas kravu pieņemšana;
- Sadarbība ar potenciālajiem un esošajiem zāģbaļķu un papīrmalkas piegādātājiem;
- Kokmateriālu iekraušanas vagonos un nosūtīšanas saņēmējam organizēšana;
- Uzņēmējdarbības datu saņemšana un ievadīšana uzskaites sistēmā;
- Kravas pavadzīmju un kokmateriālu transporta pavadzīmju – rēķinu noformēšana.

Prasības kandidātiem/-ei:

- darba pieredze līdzīgā amatā;
- augsta atbildības sajūta un precizitāte;
- vēlama mežsaimnieciskā izglītība.

Mēs piedāvājam:

- interesantu, atbildīgu un pastāvīgu darbu stabilā uzņēmumā;
- labus darba apstākļus, konkurētspējīgu atalgojumu un sociālās garantijas.

Pieteikumus ar norādi "konkursam" lūdzam sūtīt: "Metsaliitto Latvia" SIA,
Ligitai Riekstiņai, Vienības gatve 87 E, Rīga, LV – 1004, tel. 7804343,
fakss: 7804340, e-pasts: ligita.riekstina@silva.lv.

SIA «Rēzeknes gaļas kombināts»
iepērk lopus.

Tālrūnis uzziņām 4622475.

Licencēta kautuve iepērk
liellopus, jaunlopus un aitas.

Samaksa tūlītēja, ir piemaksas.
Tālr. 8659320, Zanda.

Firmai vajadzīgs pārstāvis darbam ar
nekustamajiem īpašumiem.

Pērk vai irē ofisu Livānu centrā.
Tālr. 8616055.

Pārdod auto

AUDI - 100 (1990.g. izl., 2,0, AVANT, elektro pakete, lūka, lietie diski, signalizācija, miglas lukturi, ABS, TA līdz 20.12.2005, 1650 EUR). T. 8357213;
BMW - 528 (1996.g. izl., melna, kondicionieris, jauna TA, ziemas riepas, teicamā stāvoklī). T. 8227222;
FORD (1991.g. izl., rūpnīcas bāka - 275 l, tikko no Vācijas, TA līdz 01.2007.). T. 6328866;
FORD MONDEO (2,0 i, 1996.g. izl., viss ekstra, sudraba metāliskā krāsā, TA līdz 11.2006.). T. 4632982, 6538644;
FORD ORION (1991.g. izl., 1,8 dīzelis, TA, 4 durvis, 5 pakāpju ĀK, lūka, lukturu korektors, spoguļu apsilde, Ls 700). T. 6590877;
HONDA CIVIC (1,3 i, 1990.g. izl., 2 durvis, pelēkā metāliskā krāsā, signalizācija, vesu no Vācijas) vai maina pret AUDI AVANT, VW GOLF. T. 6514488;
MAZDA - 323 F (1992.g. izl., 1,8i, 16v, TA, M+S, centrālā atslēga, stūres pastiprinātājs,

el. stikli un lūka, teicamā stāvoklī, steidzami). T. 6480010;
MAZDA - 626 (1988.g. izl., balta, jauna TA). T. 6235226 vai 8719065;
MAZDA - 626 (coupe, 1989.g. izl., sarkana, lietie diski, spoilers, labā tehniskā stāvoklī, Ls 900). T. 9767595;
MB 207 (garais - zemais, rezerves daļām). T. 6383058;
MERCEDES (E - 2,9, turbodīzelis, melna, ādas salons, automātiskā ātrumkārbā, 5l/100 km, kondicionieris, el. stikli, el. spoguļi, gaisa spilveni). T. 9327602;
MITSUBISHI SPACE WAGON (2,0 TD, 1993.g. izl., minivens, 7 vietas, baltā krāsā, 2900 EUR). T. 6442755;
NISSAN PRAIRIE (1986.g. izl., rezerves daļām). T. 8728582;
NISSAN SUNNY (1996.g. izl., 1,7 dīzelis, kravas furgons, jauna TA, 4 l/100 km, teicamā stāvoklī). T. 9737549.

Pērk mežu ar zemi (arī lietošanas tiesības) par labu samaksu visā Latvijā.
Tālr. 9682226, 8614444, 5068515,
fakss: 5068514.

SIA «IBIZA»

iepērk Vidzemē pie ceļa

Priede		Egle	
diam. 12-14	līdz Ls 23	diam. 14-17	līdz Ls 35
diam. 14-28	līdz Ls 35	diam. 18-24	Ls 39
diam. 28 <	Ls 35	diam. 25 <	Ls 40

iepērk Latgalē pie ceļā

Priede		Egle	
diam. 14-28	Ls 32	diam. 14-18 <	Ls 30
diam. 28 <	Ls 35	diam. 18 <	Ls 39

iepērk papīrmalku pie ceļa.

Bērzs — Ls 14. Skujkoki — Ls 10. Apse — Ls 8.
Tālr. 6460872, 6457973.

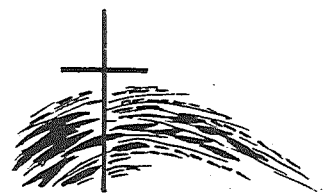
Ātra apmaksā. Slēdzam sadarbības līgumu.
Sniedzam transporta pakalpojumus.

A/s «Latgales Finanšu un investīciju kompānija»
janvārī piedāvā pensionāriem kredītus
ar pazeminātu procentu līkmi.
Pastāvīgiem klientiem 1,5% mēnesī!!!
Livānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana), Preiļos,
Raiņa bulv. 13 – 300.kab. Tālr. 5324164, 8345847.

Pērk daļēji izstrādātus mežus ar
apgrūtinājumiem (pieslēšanās,
meža atjaunošana u. c.).
Tālr. 8614444, 6187777.

SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.

Samaksa uz vietas, noformējam piemaksas.
Tālr. 9161121, 6333669, 5342807.

Skumji noliec galvas priedes klusās,
Nolist ziedos rieta mirdzums silts,
Nošalc vēsma – mierīga lai dusa,
Lai tev viegla dzimtās zemes smiltis.
**Izsakām visdziļāko līdzjūtību
un skumju brīdī esam kopā ar
Ināru Petrovsku, MĀMIŅU
mūžībā pavadot.**
Preiļu rajona policijas pārvalde

Tai tālajā pļavā, kur atmiņas zied,
Tur mani jūs vienmēr satiksiet.
Kad negaidīti pārtrūcis
MĀTES un SIEVASMĀTES mūžs,
sērojam līdzī Lenai un
Jānim Purviņiem.
Māte un krustmāte

Tāda negaidīti tumša diena svist,
Nav neviens no mums to gaidījis...
Izsakām līdzjūtību
Andrim Manuilovam, TĒTI
pēkšņi zaudējot.
12. b klase un audzinātāja